ARTA DE A TE HRĂNI

EXAMEN ÎN FAMILIE PE TEME DE ALIMENTAȚIE

Cînd unii vorbesc despre „arta de a te hrăni" sau despre „știința de a te hrăni", fără îndoială că astfel de exprimări sînt bine justificate, deoarece a te alimenta în așa fel încît organismul să aibă maximum de profit, presupune un anumit discernămînt în ceea ce privește alegerea alimentelor și multă chibzuială pentru combinarea și folosirea lor cît mai rațional.

Prin arta sau știința de a te hrăni nu înțelegem însă nici descoperirea unor mîncăruri savant preparate și nici utilizarea de alimente care să iasă din comun sau care să fie greu de procurat, ci arta de a alcătui meniuri gustoase și cu mari valori nutritive, agreabile ca formă de prezentare, care să stimuleze pofta de mîncare și care să nu prezinte nocivitate pentru organism, atît prin natura lor, cît și prin modul în care sînt consumate.

Sîntem convinși că fiecare își dă seama de importanța alcătuirii unei hrane raționale și a respectării normelor elementare de igienă a alimentației, în scopul menținerii sănătății. Pentru o cît mai bună orientare în această privință, vă propunem un mic examen. Citiți întrebările care urmează și notați răspunsurile dumneavoastră, cu numărul de puncte corespunzător fiecărei întrebări.

Totalizarea unui număr de peste 400 puncte indică o bună orientare în alcătuirea hranei și un bun comportament în problemele legate de igiena alimentației. Între 350 și 400 de puncte, orientarea este satisfăcătoare, totuși necesită corectări. Obținerea unui punctaj sub 350 de puncte denotă o orientare greșită și pentru a cărei remediere se impun grabnice măsuri în scopul menținerii sănătății. Este de dorit ca și în cazul în care se totalizează un punctaj satisfăcător, dar există întrebări la care nu se obțin notele maxime să se caute să se remedieze deficiențele respective.

Întrebări

1. Obișnuiți să alcătuiți în așa fel meniurile încît să aveți zilnic la masă sau aproape în fiecare zi carne, legume proaspete, zarzavaturi, fructe, produse lactate, dulciuri, produse cerealiere, ouă (20 puncte) sau abuzați de meniuri formate numai dintr-o singură categorie din aceste alimente (zero puncte)?

2. La prepararea alimentelor utilizați exclusiv grăsimi vegetale (20 puncte), alternați grăsimi vegetale cu grăsimi animale (10 p) sau folosiți numai grăsimi de origină animală, care, după cum se știe, predispun la arterioscleroză (zero puncte)?

3. Cînd serviți alimente conservate (conserve de carne ori de legume) sau mezeluri, le asociați totdeauna și cu alimente proaspete spre a asigura organismului vitaminele necesare (20 p.), numai uneori (10 p) sau neglijați de regulă această măsură de precauție (0 p)?

4. Evitați ardeiul și hrana iute, spre a feri stomacul, ficatul și rinichii de îmbolnăviri (20 p), le utilizați moderat (10 p) sau excesiv (0 p)?

5. Hrana dumneavoastră e mixtă (20 p) sau vă alimentați în exclusivitate cu alimente vege-

tale, adică sînteți vegetarian (0 p)?

6. Mîncați pînă aveți o senzație moderată de sațietate (20 p), pînă sînteți pe deplin sătui (15 p) sau continuați să mîncați și după ce v-ați săturat (0 p)?

7. Vă spălați pe mîini cu apă și săpun întotdeauna înainte de a mînca (20 p) sau numai cînd aveți timp mai mult (0 p)?

8. Mîncați pe îndelete, mestecînd bine (20 p) sau în grabă înghițind fără a mesteca suficient (0 p)?

9. Beți la sfîrșitul mesei (20 p), în timp ce mîncați (10p) sau înainte de a mînca (0 p)?

10. În timpul mesei părăsiți orice preocupări în afară de cele pentru mîncare, spre a ușura funcțiile digestive (20p), ori continuați să vă preocupați de diferite alte probleme (0p)?

11. Serviți mîncările la o temperatură potrivită (20 p) sau excesiv de fierbinți (0 p)?

12. Spălați la apa curentă a robinetului fructele sau legumele ce se consumă crude (ridichi, roșii, salată verde etc.) spre a îndepărta de pe suprafața lor germenii ce pot provoca diferite boli transmisibile pe cale digestivă, ca febra tifoidă, dizenteria, hepatita epidemică (20 p)? Le spălați în vase, schimbînd de cîteva ori apa (15 p) sau le clătiți numai superficial (0 p)?

13. Cumpărați fructele fără să le gustați în prealabil (20 p) sau încercați mai întîi să vă convingeți de gustul lor, cu toate că știți ce pericol prezintă pentru sănătate consumul fructelor nespălate (0 p)?

14. Mîncați dimineața și la prînz mai mult și seara mai puțin (20 p) sau invers (5 p)?

15. Obișnuiți să luați masa la aceleași ore (20 p)? Aveți din cînd în cînd abateri de la orele fixe de masă (15 p) sau aceste abateri constituie un obicei (0p)?

16. După masa de seară trec cel puțin două ore pînă la culcare, spre a avea un somn liniștit (20 p), numai o oră (15 p) sau vă culcați imediat după cină (0 p)?

17. Puneți la foc carnea congelată înainte de a se decongela (20 p), imediat după decongelare (15 p) sau după mai multă vreme (0 p)?

18. Utilizați ca adaus la mîncări apa în care au fiert zarzavaturi și legume curățate, știut fiind că această apă conține vitaminele din verdețurile respective (20 p) sau o aruncați (0 p)?

19. Cartofii pentru pireuri îi fierbeți în coajă spre a nu prilejui pierderea unei cantități prea mari de vitamine (20 p) sau îi puneți curățați de coajă la fiert (5 p)?

20. Curățați zarzavaturile și legumele pe un fund de lemn care nu mai are altă destinație sau pe hîrtie (20 p), pe masa de bucătărie pe care apoi o spălați cu apă și sodă (10 p) sau fără să luați nici una din aceste măsuri și, deci, să favorizați contaminarea celorlalte alimente puse pe masă cu microbii, virusurile sau ouăle de viermi intestinali ce se găsesc pe suprafața verdețurilor înainte de a fi curățate și spălate (0 p)?

21. La prepararea maionezelor, cremelor și înghețatei utilizați doar ouă de găină (20 p) sau și ouă de rață (0 p)?

22. Consumați ouă de rață numai fierte 15—20 de minute spre a se distruge salmonella, microorganism care se găsește uneori în aceste ouă, și care dacă ajunge viu în tubul nostru digestiv provoacă toxiinfecții alimentare grave (20 p), sau consumați ouă de rață și sub formă de ochiuri, jumări, omletă, ouă moi etc. (0 p)?

23. Pentru a da gust mîncărilor, folosiți, de la caz la caz, cimbru, foi de dafin, bulion, sare în cantități moderate, lămîie, care nu sînt iritante pentru stomac, ficat, rinichi (20 p); numai foarte rar piper, ardei și boia iute (10 p) sau vă alimentați în mod obișnuit cu mîncăruri foarte sărate și ardeiate sau piperate (0 p)?

24. Evitați de regulă consumul mîncărilor preparate cu sosuri grase, rîntașuri și ceapă prăjită (20 p). consumați mai rar astfel de mîncări (15 p) sau foarte des (0 p)?

25. Eviscerați păsările în primele 20 de minute de la tăiere (20 p), după 2—3 ore (5 p) sau a doua zi (0 p)?

Dr. I. LEGIC

BĂTRÎNEȚEA SE PREGĂTEȘTE DIN TINEREȚE

Funcțiile fiziologice ale organismului nu se desfășoară totdeauna la întîmplare, de-a lungul anilor de viață, ci sînt influențate de o serie de factori care, în bună parte, sînt determinați de comportamentul fiecărui individ. Cu alte cuvinte, între modul de viață și starea de sănătate există o strînsă corelație. Iar ca urmare, bătrînețea va fi, în majoritatea cazurilor, așa cum și-o pregătește fiecare.

Bătrînețea, cum au arătat și numeroși oameni de știință se prezintă, în general, sub două forme principale. Una din acestea e aceea către care năzuim cu toții și care apare tîrziu, după 65-70 de ani. Această formă de bătrînețe, numită și fiziologică, se manifestă prin scăderea treptată și echilibrată a potențialului biologic, fiind lipsită de tulburări funcționale prea accentuate din partea diferitelor organe și sisteme. Este o bătrînețe în care suferințele fizice și psihice sînt rar întîlnite.

A doua formă de bătrînețe apare timpuriu, înainte de 55—60 de ani și e însoțită de numeroase suferințe, datorită modului necorespunzător de viață, care pe parcursul anilor a măcinat sănătatea. O astfel de bătrînețe face deseori din viață un chin, iar reproșurile pe care și le fac abia acum acești „bătrîni" îmbătrîniți înainte de vreme, sînt, desigur, mult prea tardive.

Nimeni nu trebuie însă să-și închipuie că lupta pentru asigurarea unei bătrîneți fericite impune restricții deosebit de grele sau renunțări care ar răpi din farmecul vieții. În principiu, e necesar doar să se înțeleagă că traiul cumpătat favorizează prelungirea anilor de viață și pregătește o bătrînețe lipsită de suferințe și că, dimpotrivă, excesele de orice fel îmbătrînesc omul înainte de vreme.

Dacă e să vorbim, bunăoară, de distracții, care — așa cum se știe — sînt factori indispensabili vieții (spectacole, plimbări, reuniuni, vizite, jocuri sportive, excursii, lecturi etc.), trebuie să remarcăm că atunci cînd se folosesc rațional, devin de o covîrșitoare importanță pentru menținerea echilibrului sistemului nervos central, pentru refacerea forței de muncă. Dacă însă prin distracții unii înțeleg doar chefuri, repetate cît mai des, sau jocuri de noroc pe bani, acestea schimbă total aspectul rezultatelor, fiindcă excesul de nopți pierdute, stările prelungite de încordare nervoasă, ca și intoxicarea lentă cu alcool, epuizează celulele nervoase, tulbură circulația sîngelui și modifică structura pereților vasculari, pregătind organismului condițiile de îmbătrînire timpurie și toate neplăcerile legate de această stare.

Un capitol aparte merită să fie rezervat problemei fumatului. Întrucît știm cît de mare e nocivitatea tutunului. Dacă omul ar fuma doar din cînd în cînd, cîte o țigară la diferite ocazii, nimeni n-ar putea susține că aceasta ar dăuna sănătății. Cine și-ar lua răspunderea de a face cuiva o astfel de recomandare?... În cîți oameni se poate oare avea încrederea de a li se permite să fumeze uneori 1—2 țigări, fără riscul ca aceștia să devină fumători pasionați?!... Cît privește noțiunea de fumător pasionat, aceasta echivalează cu o contribuție substanțială la apariția, întreținerea și agravarea unor afecțiuni cardiovasculare, printre care angina pectorală, precum și a unor boli de plămîni, cum sînt bronșitele cronice, emfizemul pulmonar, astmul bronșic, cancerul pulmonar etc., afecțiuni care scurtează deseori anii de viață și transformă bătrînețea timpurie într-un lung cortegiu de suferințe.

Alegerea profesiunii constituie o latură care este, de asemenea, în strînsă legătură cu asigurarea unei bătrîneți fericite. Munca săvîrșită în condiții care convin tipului constituțional al celui care o prestează, îmbinarea armonioasă a muncii intelectuale cu cea fizică, ca și utilizarea rațională a concediilor de odihnă, fortifică organismul, îl menține sănătos și îl pregătesc pentru o bătrînețe tîrzie cît mai lipsită de suferințe.

Alimentația este și ea un factor important al modului de a pregăti starea de bătrînețe. Regimul exclusiv vegetarian, cu care unii încă își mai închipuie că se poate prelungi viața și să-și asigure o sănătate deplină la bătrînețe, este, potrivit celor mai autorizate păreri ale oamenilor de știință, total neindicat pentru alimentația oamenilor sănătoși. Organismul omului necesită o alimentație mixtă, din care să nu lipsească nici legume și fructe, dar nici carne, grăsimi, lapte și derivatele lui, dulciuri, ouă.

În legătură cu mîncările care conțin multă grăsime animală, boia și ardei, sosuri excesiv de picante, nu avem intenția să punem „la zid" o astfel de hrană, interzicînd persoanelor tinere și sănătoase să nu se înfrupte din asemenea mîncări gustoase. Considerăm însă necesar să subliniem că abuzînd vreme îndelungată în tinerețe de o astfel de alimentație, se oferă organismului cît mai multe posibilități de a păși spre anii bătrîneții cu celulele ficatului în stare de deficiență funcțională, cu o mucoasă gastrică inflamată, cu pereții vaselor sanguine impregnați de ateroame și cu diverse alte tulburări de ordin anatomo-patologic, care, după gradul manifestărilor se traduc clinic printr-o serie de boli cunoscute sub numele de insuficiență hepatică, gastroduodenită, boală ulceroasă, ateroscleroză, hipertensiune arterială, coronarită sau alte boli care grăbesc apariția bătrîneții timpurii.

Cît privește alcoolul, nimeni nu are pretenția de a interzice tineri-

lor sau celor trecuți de vîrsta tinereții să nu consume uneori la masă 1—2 pahărele de vin, bere sau, ocazional, cantități moderate de băuturi ce conțin alcool chiar în procente mai mari. De aci însă și pînă la a bea zilnic sau la orice prilej cantități mari de băuturi alcoolice, e o mare distanță. Statisticile sînt destul de elocvente în a demonstra legătura care există între abuzul de alcool și apariția precoce a bătrîneții, precum și a numeroaselor boli care o însoțesc.

Tot în legătură cu pregătirea unei bătrîneți lipsită de suferințe, merită a fi menționate și avantajele pe care le oferă în acest scop exercițiile fizice practicate în mod rațional, prezentarea la medic la primul semn de boală, prezentarea la vaccinări la datele programate, precum și viața cumpătată în mijlocul familiei a celor căsătoriți.

Regimul rațional de viață și de alimentație al oamenilor tineri va fi cu atît mai ușor de pus în aplicare cu cît organismul va fi obișnuit mai de timpuriu cu acesta. De aceea, rolul părinților este deosebit de important și în această privință. Ei au obligația să călească în permanență copiii, să-i obișnuiască cu o alimentație rațională și cu un trai cumpătat, să-i ferească de îmbolnăviri. În felul acesta, părinții vor contribui mult la pregătirea unei tinereți fericite pentru copiii lor, cît și la orientarea acestora spre o viață lungă și o bătrînețe lipsită de suferințe.

Dr. I. LEONESCU

DIN MERS...

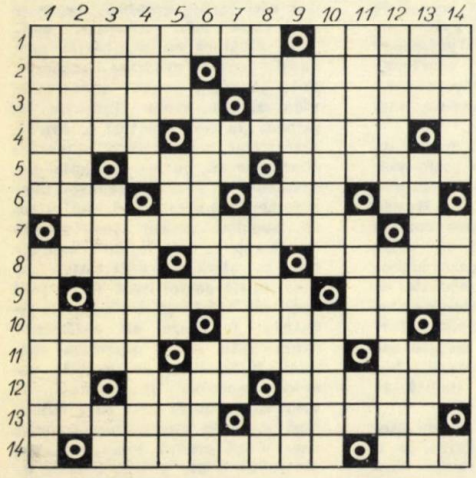

ORIZONTAL: 1. Schimb de două vorbe, la plecare. — Familie de navigatori italieni (sec. XV și XVI). 2. Porțiune ciclistă. — Rîma deșertului... 3. Încălțări de cursă scurtă... — Pe unde nu l-au purtat pașii!? 4. Primii pași! — Ar fi temerar să o parcurgi... în doage! 5. Acord gramatical... — Afluent al Elbei. — „Pleacă în munți“... în paginile lui Semușkin. 6. Moșul cu popas de seară... — Repetate! — A cunoaște. — 10 pe 10... 7. A vorbit prin gura chiriașului veșnic călător... — Prolog la uvertură! 8. Drum. — Judecător în Infern. — Vîslă aeriană. 9. Îi merge numele. — Ud. 10. Mereu în frunte. — Invidioși, de obicei pe considerente feminine... 11. Pe orice drum de fier. — Caleașcă (pl.) — Își poartă cocoașa în deșert. 12. Parcurgea cotidian cerul felahilor. — Deplasare în apă... — Le merge mintea, nu glumă! 13. Divinități furioase și... urmăritoare (mit.) — Bună de picior! 14. „Călătorului îi stă bine cu drumul“ (pl.) — Literă în alfabetul arab.

VERTICAL: 1. Mersul grăbitului. — Se deplasează pe picioare de împrumut. 2. Neîntrecută (pînă într-o zi!) la alergări (mit.) — Nu a ajuns prea departe, cu aripi de ceară... (mit.) 3. Se poartă în mînă. — Vechi ținut din Asia Mică. — Gust neplăcut. 4. A coborî către alcovul orizontului... — Călători de cursă lungă și pe jos... (od.) 5. Geantă de drum. — Scaune ecvestre... — Oraș antic. — Nicolaie (abr.) 6. Resort al fesului... — Ardei praf! 7. În bucăți! — Cămașă. — Material de sutură chirurgicală. 8. Umblă pe... mișcătoare cărări! — Circulă, dar numai... pe șoptite! — În vîrful bocancului! 9. Cursă de bărci. — Sortit mersului la apă, dar cu rezerve... la proverb! 10. Frumoasa celui ce cobora „pe-o rază“! (Eminescu) — „Busolele“ lui Irimia... 11. Bogății. — Nume dat bizonului în Europa. — Ție. 12. Cale interzisă — Pe cale să se întîmple. 13. Rîu în Siberia. — A-și croi drum cu forța. — Tras pe o roată... 14. Sare a acidului tanic. — Locuri de trecere.

GH. CORJOS

Cuvinte mai rare: EAC—NAR—TSA—URUS—ONA

Garrincha, Didi, Vava, Pele, Zagalo – un „quintet" cum n-a mai fost

• ORIGINEA JOCULUI • DE LA KEMARI LA FOTBAL • 1863: SE NAŞTE SPORTUL CARE VA CUCERI LUMEA • PE URMELE CELOR ŞAPTE „CUPE JULES RIMET" • DIN NOU ÎN ŢARA LUI MATTHEWS.

Ciu-ciu, kemari, hepiskuros, harpastum, la soule, aceste cuvinte ciudate care la prima lectură nu ne spun nimic şi în cel mai fericit caz printr-o fortuită asociere de idei ne-ar apropia de semnificaţia lor etimologică, nu sînt altceva decît strămoşii... fotbalului: fiindcă acest joc modern se pare că a fost practicat din timpuri străvechi, fiind poate reflexul sportiv al gestului făcut de copilul care a avut poftă să dea cu piciorul într-un obiect asemănător cu sfera.

Dacă alergarea, înotul, vîslitul sau schiatul erau, înainte de a deveni şi sporturi, exerciţii legate de lupta omului pentru existenţă, fotbalul ar intra mai degrabă în categoria divertismentului, deşi în unele locuri servea ca mijloc de pregătire militară sau activitate complementară, în antrenamentul altor sporturi. Cert este că jocuri asemănătoare fotbalului erau cunoscute cu mai bine de două milenii în urmă şi această istorie străveche nu este nicidecum o broderie pe canavaua fanteziei unui reporter.

Fotbal se juca în China cu 500 de ani înaintea erei noastre şi se numea „ciuciu". Poarta, de obicei din prăjini de bambus era înaltă de trei metri şi sprijinea o plasă de mătase. Mingea de piele, era umplută cu păr, şi chiar cu aer, lucru care ne poate da o idee clară despre evoluţia jocului şi importanţa ce i se acorda. Echipa învingătoare era răsplătită, cu flori, fructe, vin în cupe de argint şi pălării de brocart, în timp ce învinşii erau luaţi în derîdere. La japonezi fotbalul se numea „kemari", mingea fiind lovită numai cu capul. Grecii aveau două feluri de fotbal, dintre care unul „harpastum", se juca cu o minge mare fiind un exerciţiu auxiliar pentru disciplinele atletice ale jocurilor olimpice.

Iată cum descrie comediograful Antifan un meci de fotbal din antica Eladă: „prinzînd mingea, tînărul o aruncă celui mai apropiat, iar acesta

Garrincha în acțiune

înainte vecinului. În acest timp, ceilalți strigă: dă-i drumul! las-o să treacă pe jos! înainte! unde te bagi! În această privință, fotbaliștii din zilele noastre se pare că nu au progresat mult față de grecii antici.

Romanii jucau cu o minge de dimensiuni mici și unii purtau încălțăminte specială — calceus— de unde și cuvîntul „calcio" sub care e cunoscut în Italia de azi fotbalul. Poate de aceea cînd se afirmă că Anglia este patria fotbalului, un italian va răspunde: fleacuri! Fotbal jucau și soldații Romei antice.

Și totuși, ca să fim imparțiali, va trebui să recunoaștem că fotbalul modern, fotbalul cu echipele, terenul, porțile, și regulamentul pe care le știm cu toții, își are obîrșia în insulele britanice. Pe actul său de naștere e scris: „Născut la 30 octombrie 1863 la „Freemason Taverne", Queen Street London". Bunica fotbalului este „la soule" iar părinții șapte gentlemeni, reprezentînd cele mai mari cluburi englezești unde se practica acest joc. „La soule" era un joc vechi, originar din Franța, trecut peste Canalul Mînecii odată cu soldații lui Wilhelm Cuceritorul în anul 1066. Jocul de minge francez primise însă numele de football cu mult înainte de 1863. Shakespeare, în Regele Lear, vorbea de un „base football player" (un jucător de fotbal demn de dispreț).

Celebra ședință de la Freemason Taverne avusese un scop foarte precis: stabilirea codului oficial de reguli ce vor guverna acest sport. Principala regulă, în aparență simplă, dar care consacra denumirea jocului și legitima expresie „football" (minge de picior), se referea la interzicerea de a lovi balonul cu mîna și de a alerga cu el în brațe. Inventîndu-se hențul, se pronunța divorțul definitiv dintre fotbal și rugbi. Se năștea două sporturi distincte. Fotbalul devenea apoi primul sport din lume după numărul practicanților și al spectatorilor.

„CUPA JULES RIMET"

Dar dacă fotbalul a fost creat de englezi, inventatorul competiției sale supreme, al campionatului mondial, este un francez — Jules Rimet. Pentru a explica universalitatea fotbalului care de atunci devenise foarte popular, lui Jules Rimet președintele FIFA prin 1928 îi plăcea să spună, parodiind: „Soarele nu apune niciodată în imperiul fotbalului".

Receptiv la idei și propuneri îndrăznețe, Jules Rimet a fost unul din promotorii competiției, campionatul mondial fiind cunoscut la fel de bine sub denumirea de „Cupa Jules Rimet". Trofeul oferit de el este o statuetă (opera sculptorului francez Abel Lafleur), înaltă de 30 cm, grea de 4 kg. conținînd 1 800 gr. aur pur. Statueta reprezintă „Victoria" cu aripile aurite... De aproape patru decenii, cele mai bune echipe de fotbal din lume se întîlnesc din patru în patru ani pentru a și disputa cupa, dar pînă acum doar patru țări au reușit s-o cîștige. Prima țară care și-a încrustat numele în palmaresul cupei a fost Uruguaiul, în 1930. Succesul jucătorilor de pe malurile Platei nu era o surpriză ci mai degrabă o confirmare a valorii și maturității echipei care începînd din 1924 (cînd cîștigase titlul olimpic la Paris), a dominat fotbalul mondial, menținînd aproape aceeași formație timp de șase ani.

Mijlocașul Nazzazi, supranumit tigrul, splendidul atlet negru de culoare Andrade, centrul atacant Petrone, apoi Cea și Iriarte formau osatura „squadrei celeste" rămasă în istoria fotbalului ca una din cele mai glorioase, de două ori campioană olimpică și o dată mondială. Pe un fond temperamental sud-american, care-i conferea eleganță și stil acrobatic, jocul 11-lui uruguaian avea sobrietate tactică și rezistență, calități transmise formațiilor uruguaiene de club și naționale, păstrătoare ale unui stil propriu. Primul campionat mondial urma aniversării a o sută de ani de la obținerea independenței țării și stadionul construit la Montevideo s-a numit firesc Centenario. În această arenă (o sută de mii de locuri), cea mai mare din America de sud pînă la construirea Mara-

canei din Rio, Uruguayul învingea cu 4—2 în finală orgolioasa echipă a Argentinei, care luptase strașnic pentru victorie și condusese la pauză cu 2—1.

Printre cele patru țări europene pornite să înfrunte dificultățile unui voiaj costisitor și coaliția fotbalistică sudamericană, s-a aflat și echipa României, în care jucau atunci Lăpușneanu, Emeric Vogl, Bürger, Robe, Rudy Wetzer și alții. Îmbarcați pe transatlanticul „Conte Verde" pe bordul căruia călătoreau două celebrități ale lumii artistice din acea vreme: basul Șaliapin și soprana Marta Nespoulos de la opera din Paris, după o călătorie cu multe peripeții și escale pitorești, fotbaliștii români au ajuns la Montevideo. Aici au avut surpriza să afle că vor juca în aceeași grupă cu Uruguai și Peru. Românii, decișî să facă o figură cît mai bună, au bătut cu 3—1 echipa Perului, dar au cedat cu 4—0 în fața celor care au cîștigat apoi campionatul.

SQUADRA AZZUR-BIS

Dacă la prima ediție a participat cine a vrut fiindcă „locuri" erau destule, ediția următoare, al cărei turneu final era găzduit de Italia, a comportat jocuri preliminare. În această fază, România a învins cu 2—1 Iugoslavia. În turneul final sorții au făcut ca românii să joace în optimile de finală cu echipa Cehoslovaciei, celebră atunci după o victorie cu 2—1 la Praga asupra Angliei și un 2—2 cu Ungaria. Echipa României cu Zombori, Vogl, Albu, Deheleanu, Cotormani, Moravetz, Bindea, Covaci, Bodola, Dobai, a fost cît pe-aci să producă marea surpriză în meciul disputat la Triest la 27 mai 1934. A fost unul din cele mai bune jocuri făcute de echipa noastră comparabil ulterior cu acela disputat (și asemănător ca scor) la Olimpiada din 1952, cu Ungaria. În jocul de la Triest, după ce Dobai l-a „fotografiat" pe Planicka în minutul 12 cu o bombă în stilul său personal, echipa română a condus pînă în minutul 50 cu 1—0. Dar, două scăpări ale apărării noastre, emoționată poate și de perspectiva unei victorii prestigioase, au permis ca mai întîi Puc să egaleze, apoi Nejedly să înscrie și Cehoslovacia să cîștige acest meci de neuitat. Partida cu România a fost hopul cel mare pentru cehoslovaci care au ajuns în finală. Adversar, echipa Italiei. Scor alb la pauză datorită robinsonadelor prodigioase ale lui Planicka. și gol în poarta lui Combi în minutul 68, gol marcat de Puc. Italienii atacau cu disperare dar, cu zece minute înainte de sfîrșit, scorul era neschimbat. În minutul 82, extrema stîngă Orsi (un jucător argentinian naturalizat de italieni), care avea atunci 34 de ani, s-a lansat într-o acțiune personală. Planicka a ieșit să-i închidă unghiul de șut, dar Orsi a tras în diagonală peste portarul cehoslovac. Dacă n-ar fi ieșit, poate ar fi prins-o, spun comentariile rămase de-atunci. După aceea Planicka a rezistat asalturilor și i-a obligat pe italieni să joace prelungirile. În minutul 95 însă, centrul înaintaș Schiavio a înscris golul care avea să aducă italienilor „Cupa Jules Rimet."

Fotbaliștii italieni vor reedita acest succes după nouă ani, învingînd la Paris în finală echipa Ungariei. Italienii eliminaseră în semifinale cu 2—1 Brazilia care avea o echipă mare, dar comisese eroarea (suspectă) să-l lase pe tușe tocmai la acest meci, pe Leonidas, „diamantul negru", cel mai bun jucător cariocas. Ungaria învinsese cu 5—1 echipa Suediei fiind atunci de înaltă valoare tehnică dar cu o apărare cam penetrabilă, care s-a dovedit sub nivelul atacului și a cedat în finală italienilor. Conduși cu 3—1, fotbaliștii unguri au redus scorul la 3—2 cu Saroși. Se părea că vor egala, dar Zsengeller a ratat, ceea ce nu a făcut Piola care a pecetluit scorul la 4—2. În echipa Italiei (Olivieri, Foni, Rava, Serantoni, Andreolo, Locatelli, Biavatti, Meazza, Piola, Ferrari, Colaussi) figurau, dintre învingătorii din 1934, doar cei doi interi: Meazza și Ferrari.

La Maracana și femeile joacă fotbal

Între puținele surprize ale primului tur al campionatului mondial din Franța a fost și eșecul echipei române. Deși alinia o formație valoroasă cu Pavlovici, Bindea, Rășinaru, Baratki, Bogdan, etc., a fost eliminată de selecționata Cubei, după un meci egal (3—3) și altul pierdut (1—2) ambele disputate la Toulouse. Din cauza războiului dezlănțuit de naziști, „Cupa Jules Rimet" va fi reluată abia după 12 ani, răstimp în care s-ar fi desfășurat alte trei ediții.

RIO DE JANEIRO ȘI BERNA—FAVORIȚII ÎNVINȘI

Una din atracțiile celui de al patrulea campionat mondial de fotbal găzduit de Brazilia, în 1950, a fost prezența națională engleze, aliniată pentru prima oară la startul marii competiții. În ajunul deschiderii turului, aflînd de tragerea la sorți, cronicarii englezi scriau, „Doar două popoare din lume nu joacă fotbal: americanii și eschimoșii". Dar ca o culme a ironiei, în primul său meci la Belo Horizonte faimoasa echipă a Angliei cu Ramsay, Wright, Finney, Mortensen, era învinsă cu 1—0 de selecționata S.U.A., o echipă pestriță formată din emigranți. Haitianul Gaetjens fusese autorul unui gol despre care se vorbește și acum. Anglia scoasă din cursă, Italia învinsă de Suedia cu 3—2, totul părea că merge spre o victorie a echipei Braziliei, al cărei registru de joc uimea pe specialiștii europeni. Fotbaliștii cariocas băteau cu 6—1 Spania, iar în meciul cu Suedia (cîștigat cu 7—1), centrul atacant Ademir, după ce înscrisese cel de-al treilea gol a spus cuvintele rămase celebre: „Asi joga Ademir" (așa joacă Ademir) El părăsea terenul plin de mîndrie, lăsîndu-și echipa în zece oameni să lichideze formația Suediei. În tripletă, Ademir era încadrat de Zizinho și Jair, fenomenali constructori de joc pe trapezul înaltei acrobații. Portar era negrul Barbosa, fundași, Augusto și Juvenal, mijlocași Bauer, Danilo, Bigode, extreme Friaca și Chico; o echipă în care fiecare valora aproape cît Pele cel de azi. Încurcate sînt însă drumurile balonului rotund. Iată-ne și în ziua de 16 iulie 1950. Maracana cu tribunele sale supraetajate gemea de lume; 195 000 de spectatori veniseră în cîntec de ghitare și pocnete de petarde să salute triumful echipei Braziliei, căreia îi ajungea un meci nul (s-a jucat în turneu final de patru, sistem campionat pe puncte) cu Uruguaiul pentru a cuceri cupa. Edițiile speciale ale ziarelor, cu titlurile culese și articole omagiale în pagină, așteptau doar rezultatul și fotografiile cu golurile.

Coechipierii lui Ademir au dominat, dar și șarjele uruguaienilor produceau panică. Bara lui Miguez din minutul 35 a fost un prim avertisment. Totuși în minutul 46 Ademir l-a pus în cursă pe Friaca, acesta a pătruns și a marcat O formidabilă explozie de entuziasm a cutremurat stadionul. Uruguaienii însă nu s-au intimidat. Cu tenacitate și răbdare ei luptau să refacă handicapul și în minutul 65 Schiaffino egala. Mecanismul echipei braziliene s-a frînt. Neliniștiți, nervoși, brazilienii închideau jocul căutînd să păstreze rezultatul egal. Asta le-a fost însă fatal. În minutul, 79 Ghiggia, extrema dreaptă, țîșnind ca o săgeată, a driblat, a tras năpraznic, ras cu bara, pe lîngă Barbosa. Mingea zgudui plasa: 2—1 pentru Uruguai. Crainicul strigă cu voce patetică în microfon „A disgraça sobre o Brasil!!!, (nenorocire asupra Braziliei) jucătorii căzuți în genunchi implorau parcă un zeu nevăzut. Publicul încremenise. Mai rămăseră zece minute de joc, dar miracolul nu s-a produs; glasurile și ghitarele au rămas mute.

Cînd Reader, arbitrul englez, a fluierat sfîrșitul jocului, Danilo plîngea, Ademir cuprins de o criză de nervi și-a sfîșiat echipamentul, în timp ce Jules Rimet înmîna lui Varela (căpitanul echipei uruguaiene), discret, aproape fără să-l vadă nimeni, cupa care după 20 de ani pleca din nou la Montevideo.

O altă celebritate mondială: suedezul Hamrin, care joacă acum în Italia

Elveția și-a asumat organizarea celui de al cincilea campionat mondial de fotbal. Formula turneului a fost din nou modificată ținînd totodată de sistemul campionat și cupă (clasament pe puncte apoi eliminare directă din sferturi), cu acea anomalie că în fiecare grupă, două echipe alese capi de serie în prealabil, nu se întîlneau între ele. Acest sistem complicat va duce la situații paradoxale, dintre care cea mai șocantă a fost cea a echipei R.F. Germane, ridiculizată de echipa Ungariei în grupă (8—3), apoi învingătoare asupra aceleiași echipe ungare în finală. În timp ce ungurii învingeau Uruguaiul și Brazilia (4—2 în ambele meciuri), R.F. Germană elimina Jugoslavia (2—0) și Austria (6—1). Finala s-a disputat la 4 iulie pe stadionul Wankdorf din Berna, sub bătaia unei ploi subțiri și sîcîitoare. În minutul 8 scorul era 2—0 pentru unguri și meciul părea jucat. Apărarea echipei ungare a cedat însă de două ori. Scorul a fost 2—2 pînă în minutul 84 cînd Rahn a marcat golul ce avea să aducă echipei sale o senzațională victorie. Rezistența și vioiciunea jucătorilor vest germani li s-au părut multora uimitoare. S-a spus că unchiul Sepp, (antrenorul echipei R.F.G.) ar fi recurs la misterioase alchimii. Fapt este că o săptămînă mai tîrziu, jumătate din echipă s-a îmbolnăvit de icter. Pierzînd singurul meci pe care nu trebuia să-l piardă, Ungaria ca și Brazilia în 1950, rata apoteoza și un titlu mondial ce i s-ar fi cuvenit.

BRAZILIA SE REVANȘEAZĂ

În 1958, Suedia este teatrul de desfășurare a celui de-al șaselea campionat mondial. Turneul final reunește elita fotbalului, căci Argentina, absentă din 1934, revine în competiție, iar echipa URSS își face debutul. Nu lipsesc Anglia, Italia, Uruguaiul, Ungaria, R.F. Germană. Marea favorită era însă echipa Braziliei. După eșecurile din precedentele campionate, antrenorul Vicente Feola imaginase o tactică ce-i permitea să încrusteze diamantele sale de preț într-un sistem de joc funcțional, imprimînd eficiență soliștilor săi inimitabili.

Se născuse sistemul 4—2—4. De la broderia improvizată a „metodei" austriacului Hugo Meisl, cu care cochetaseră și brazilienii, trecînd prin sobrietatea WM-ului conceput de englezul Chapman, se lansa îndrăzneț un sistem nou. Acesta asigura o apărare solidă, o coordonare eficace realizată de doi mijlocași, deveniți cheia jocului, rampele de lansare ale celor patru rachete ale înaintării. Și totuși, forța echipei nu consta numai în această „matematică" ingenioasă. Calitățile native ale jucătorilor de la tropice, virtuozitatea lor de jongleri, se îngemănau cu valoarea tehnică și colectivă, cu o voință de luptă ce lipsise echipei. Campionatul din Suedia n-a adus fotbalului mondial doar descoperirea lui 4—2—4, ci și revelația unuia dintre cei mai fenomenali jucători din istoria fotbalului — Edson Arantes Do Nascimentope, pescurt Pele—un negru de 18 ani făcut parcă numai pentru dribling, fente și goluri. Alături de „perla neagră", Gilmar, Didi, Vava, Garrincha et comp. făceau furori pe stadioanele suedeze, mergînd din victorie în victorie pînă la finală, cînd au întîlnit echipa Suediei.

Suporterii acesteia nădăjduiau într-o reeditare a piesei de la Berna — victoria outsiderului asupra marelui favorit. Dar mașina de marcat goluri a echipei braziliene nu le-a lăsat nici o speranță. Sudamericanii au condus cu 4—1 în minutul 69 (Vava-2, Pele, Zagalo) și au învins cu 5—2, ultimul gol fiind marcat de Pele. Brazilia cîștiga cu cea mai mare diferență de scor înregistrată în finala campionatului mondial (trei goluri), bilanțul său pentru șase jocuri fiind de: cinci victorii, un meci nul (cu Anglia (0—0), 16 goluri marcate și patru primite. Franța, care a învins R.F. Germană cu 6—3, s-a clasat pe locul trei și centrul său atacant Just Fontaine (cu 13 goluri) a fost golgeterul campionatului.

Jules Rimet (stînga) înmînînd cupa care-i poartă numele președintelui federației uruguayene de fotbal (1930, Montevideo)

AMARILDO — DUBLURA LUI PELE

După patru ani în Chile, păstrînd practic aceeași formație, Brazilia va repeta performanța din Suedia, egalînd la numărul de victorii, în campionatul mondial, Uruguaiul și Italia. De data aceasta însă cu multe emoții. Într-unul din primele meciuri ale turneului, disputat la 2 iunie cu Cehoslovacia (0 — 0), Brazilia îl pierdea pe asul și dirijorul său Pele. În minutul 25 al primei reprize, Pele s-a accidentat destul de grav, rămînînd să privească de pe tușe restul competiției. Un accident stupid care putea să dea o turnură decisivă campionatului și ar fi avut consecințe serioase pentru altă echipă. Brazilia a arătat însă că are de unde alege și de pe banca rezervelor a apărut un nou Pele. El se numea Amarildo. Acesta nu numai că a făcut să nu se simtă absența lui Pele, dar a contribuit decisiv la victoriile echipei sale, mai ales în finala cu aceiași echipă a Cehoslovaciei pe care nu o putuse învinge la Vina del Mar.

Finala s-a jucat la Santiago. Cehoslovacia deschisese scorul în minutul 14 prin Masopoust. Presat între cei doi Santos, cehoslovacul Masopoust l-a fulgerat cu un șut sec pe imbatabilul Gilmar. Riposta brazilienilor a fost aproape instantanee. Servit de Didi, debutantul Amarildo s-a dus pe aripa stîngă și, cînd toată lumea se aștepta să centreze, el a văzut un spațiu liber între Schroif și bara din dreapta. Cu un șut „foglia secca" a trimis mingea exact acolo unde Schroif nu mai putea s-o ajungă. S-ar fi putut crede că golul acesta va dezlănțui un entuziasm frenetic la autorul său. Amarildo a rămas imobil părînd că-și contemplă opera, fără să schițeze cel mai mic gest. Voia să fie o demnă dublură a lui Pele. Golul lui Amarildo i-a descătușat pe coechiperii săi. Zito și Vava au marcat alte două goluri cîștigînd în sunete de tam-tam de carnaval, cu 3—1 meciul și al șaptelea „compeonato mundial",

VA CÎȘTIGA BRAZILIA A TREIA OARĂ CONSECUTIV?

În 1966, fotbalul modern împlinește vîrsta respectabilă de 103 ani și, întorcîndu-se la matcă, își organizează cel de-al optulea campionat mondial pe malurile Tamisei, acolo unde în 1863 se stabileau primele sale reguli. Între 12 și 30 iulie la Londra, și în alte mari orașe britanice, cele mai bune 16 echipe din lume se vor înfrunta din nou pentru cucerirea cupei Jules Rimet. Găzduind pentru prima oară campionatul mondial, englezii ar dori ca echipa lor să joace un rol pe măsura renumelui și tradiției acestui soccer care a dat pe Billy Meredith, Ted Drake, Tommy Lawton sau Stanley Matthews, a unui fotbal, deși puțin demodat, încă foarte valoros și robust. Sînt ambiții și speranțe, iluzii dacă vreți, pe care le nutresc milioanele de „fans", jucătorii echipei și însuși sir Stanley Rous, președintele FIFA. Dar și mai multe speranțe își pun în acest campionat suporterii echipei Braziliei, singura formație din istoria fotbalului care ar putea realiza performanța de a cîștiga de trei ori consecutiv campionatul mondial, ceea ce ar face ca statueta de aur să rămînă definitiv în țara lui Pele.

Vicente Feola va deplasa în Anglia un „unsprezece" întinerit, dar după cum s-a constatat în turneul din vara lui 1965, cu nimic inferior celui din Chile. Doar Pele, eventual Garrincha și Djalma Santos vor mai supraviețui echipei care a făcut gloriosul bis: Stockholm-Santiago.

E greu desigur și ingrat rolul de mare favorit. Trebuie să te ții bine jocul dar și nervii mai ales că nici Argentina, Uruguaiul, Portugalia, Ungaria nu vor veni în Anglia numai să admire gazonul bine tuns de la Wembley. Rivalitățile „tradiționale" dintre echipele sudamericane pe de o parte, noua confruntare dintre fotbalul de peste ocean și cel din Europa pe de altă parte, cu toate asemănările și deosebirile de concepție și stil sînt premizele unei bătălii sportive ce se anunță dramatică și pasionantă.

Cel de-al optulea campionat mondial de fotbal va fi indiscutabil evenimentul sportiv nr. 1 al anului ce vine, competiția așteptată cu nerăbdare de toți amatorii de sport.

I. GOGA

VREȚI SĂ VĂ SPORIȚI VENITURILE?

Strîngeți și predați obiectele vechi neutilizabile la depozitele Întreprinderii pentru Colectarea Metalelor, sau colectorilor autorizați, care vă achită imediat contravaloarea lor

UZINA
LAMINORUL
BRĂILA

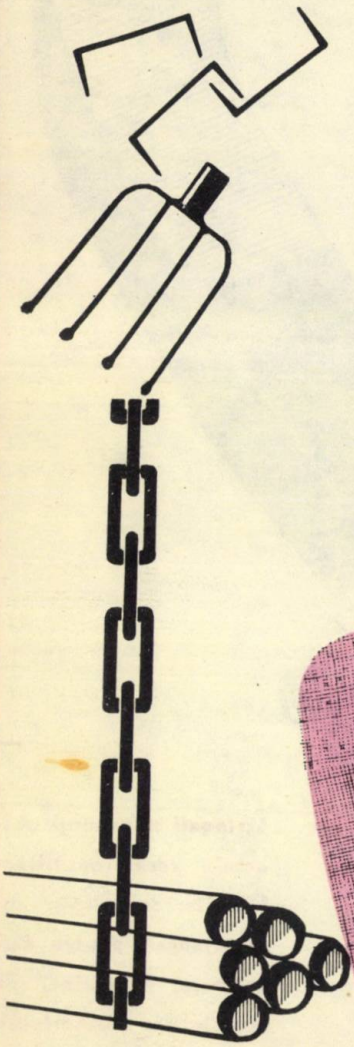

PRODUCE
ŞI
LIVREAZĂ
PE
BAZĂ
DE
REPARTIŢIE

LAMINATE UŞOARE, PLASĂ SÎRMĂ,
LANŢURI, SCOABE PENTRU CONSTRUCŢII
CUIE, FURCI PENTRU AGRICULTURĂ

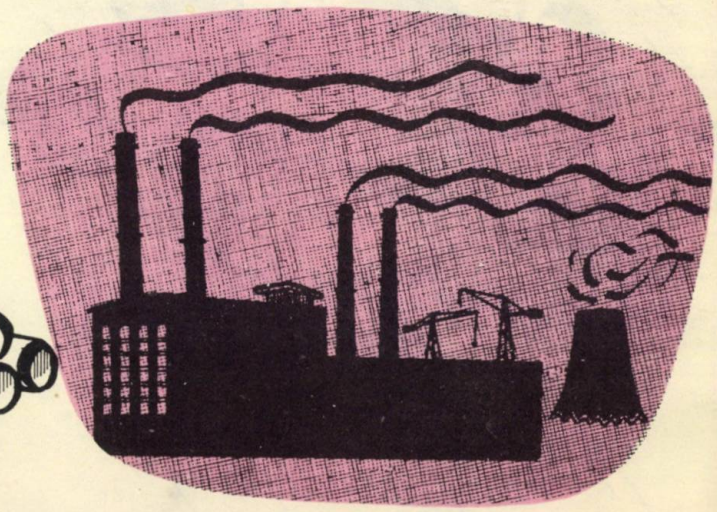

ARTA PLASTICĂ BULGARĂ CONTEMPORANĂ

Artiștii plastici bulgari au depus și depun o activitate intensă. Acest lucru se poate vedea din numărul mare de opere care au intrat recent în patrimoniul sălilor de pictură contemporană ale Galeriei Naționale din Sofia. Principala sursă de inspirație a acestor opere este viața nouă, istoria poporului bulgar, frumusețea peisajelor, activitatea de zi cu zi a oamenilor muncii.

Tablourile lui Ilia Petrov („Execuție", pentru care a obținut premiul Gheorghi Dimitrov, și „Cîntec de partizani") dezvăluie măiestria pictorului și puterea sa de analiză psihologică. Aceeași temă a luptei poporului împotriva fascismului a fost reluată și de Alexander Poplilov în compoziția „După execuție". Acest moment atît de sumbru din istoria Bulgariei constituie una din sursele de inspirație ale pictorilor bulgari, dintre care se pot aminti Deciko Uzunov, Nenko Balkanski, Nikolai Mircev etc.

În ultimul timp, Galeria Națională s-a îmbogățit cu numeroase pînze aparținînd generației tinere care, prin originalitatea lor, prin spiritul lor inovator, au dat o înfățișare nouă sălilor Galeriei. Svetlia Rusev s-a impus prin desenul său realist, prin tematica și coloristica pînzelor. Două dintre creațiile sale („Tractoriștii" și „ Septembrie 1923") sînt edificatoare în acest sens.

CHITARA ELECTRICĂ a devenit un instrument muzical dintre cele mai populare în Polonia. Iată-l în fotografie pe inginerul Tadeusz Kucharski, unul din constructorii acestui instrument bazat pe folosirea tranzistorilor

MUZEUL DE... ARTILERIE

În orașul Torun din R.P. Polonă se află un adevărat... arsenal de artilerie deosebit de bogat. Posesorul acestui original muzeu a strîns o impresionantă colecție de tunuri, piese de artilerie, aruncătoare de mine etc.

Fără nici o exagerare, se poate spune că în acest loc își dau întîlnire toate războaiele purtate în ultimele veacuri pe pămîntul bătrînei Europe. Aici se află importante „colecții" de pe timpul războiului franco-prusac, a războiului de 100 de ani, a războiului de 30 de ani, a celui din Crimeea etc. Lucru deosebit de interesant este faptul că „muzeul" este opera unui singur om — pasionatul colecționar Iosif Zautosvili.

O GOSPODĂRIE TÎNĂRĂ

Gospodăria „Ugtal" din R.P. Mongolă este tînără. În urmă cu patru ani, primii locuitori statorniciți pe culmile munților Hangai, au arat și semănat 16 000 ha. Aceste pămînturi, care pînă atunci nu cunoscuseră fierul tăios al plugului, au răsplătit din plin munca oamenilor.

Astăzi locul barăcilor a fost luat de case frumoase. Așezarea modernă dispune de: centrală electrică, cantine, brutărie, baie comunală. Foștii arați au devenit meșteri ai recoltelor bogate.

Numele lui Sumia este bine cunoscut de toți lucrătorii din Ugtal. Cu toate că este tînăr — are abia 26 de ani — el se numără printre veteranii gospodăriei. Sumia și alături de el alți mii de tineri veniți pe aceste meleaguri deșelenite în primăvara anului 1961, le-au transformat într-un ținut roditor și înfloritor. Acum, gospodăria din Ugtal ocupă un loc de frunte în marea bătălie a pîinii care se duce în R.P. Mongolă.

„PALATUL PĂCII ȘI CULTURII"

Construit în urmă cu 130 de ani, palatul „Ianușevaț" de lîngă Zagreb (R.S.F. Iugoslavia), unul din monumentele importante ale culturii europene, a fost distrus în bună parte de către naziști. Recent s-a luat hotărîrea ca acest palat să fie restaurat și consacrat prieteniei și colaborării dintre artiștii tuturor țărilor. Potrivit proiectelor Uniunii pictorilor croați, vechiul palat „Ianușevaț" va fi transformat în „Palatul păcii și culturii" devenind și un important centru de apropiere a pictorilor, sculptorilor, scriitorilor etc.

Pînă nu de mult se presupunea că palatul este opera unui arhitect francez. Pe baza planurilor originale ale palatului găsite în arhivele orașului Zagreb, s-a stabilit că el a fost construit după proiectele cunoscutului arhitect din Zagreb din acea vreme, Bartolo Felbinger, întemeietorul arhitectonicii moderne în Croația. După aprecierea specialiștilor iugoslavi și străini, „Ianușevaț" este una din cele mai desăvîrșite creații arhitectonice ale lui Felbinger.

VINIETELE EX-LIBRIS

Ramură a plasticii, vinietele ex-libris cunosc un avînt deosebit în R.P. Ungară. Bazele renașterii acestei ramuri artistice au fost puse în anul 1959 de către Clubul prietenilor artei grafice în miniatură.

Prima expoziție însă de viniete ex-libris a avut loc în 1903, cu care ocazie a și fost înființat un club al colecționarilor maghiari de asemenea obiecte. Dar primul război mondial a pus capăt activității clubului. În perioada dintre cele două războaie mondiale au apărut alte două cluburi care prin expozițiile organizate și albumele publicate (20 volume), au ridicat prestigiul vinietelor ex-libris la nivel mondial.

În anul 1959, cînd a fost înființat Clubul prietenilor artei grafice în miniatură, numărul membrilor săi era foarte redus. În prezent însă, el numără cîteva sute de membri. De atunci au fost create peste o mie de viniete ex-libris, apreciate nu numai în țară dar și peste hotare. Cu ocazia celui de-al VIII-lea Congres european al vinietelor ex-libris, Clubul a scos un album special. De asemenea, recent a fost scos al doilea album, bucurîndu-se de o bună apreciere în rîndurile adepților acestei arte.

NOUTĂȚI LITERARE ALBANEZE

În ultimul timp, în librăriile din R.P. Albania au apărut o serie de romane care s-au bucurat de o binemeritată apreciere în rîndul cititorilor. „Generalul armatei moarte" este primul roman al scriitorului I. Kadare (pînă acum, Kadare era cunoscut cititorilor albanezi ca poet). Acțiunea primului său roman se petrece în urmă cu peste 20 de ani, cînd poporul albanez lupta din greu pentru alungarea cotropitorilor fasciști. Autorul scoate pregnant în evidență tăria morală a poporului, faptele sale de eroism.

Critica albaneză și publicul cititor au făcut o bună primire celor două volume de povestiri „Cîntecul și arma" de Dhimiter S. Shuterizi și „Vis și lumină" de Ali Abdihoxha. În aceste opere, pe primul plan, se află omul nou constructor al socialismului.

Temele muncii, dragostei, naturii au constituit, pentru poeții albanezi, o inepuizabilă sursă de inspirație într-o serie de cicluri, cum ar fi „Pagini de jurnal" de Vehli Skenderi, „Brazda vîrstelor" de Mark Gurabuzi și „Fete și rîndunici" de Alli Asllani etc.

MODELARII DE STICLĂ

O țeavă lungă se introduce cu un capăt într-o pastă formată dintr-un amestec de silice cu oxid de calciu. Apoi se suflă, formîndu-se un balon de sticlă care se modelează după dorință... Ce simplă pare această operație despre care aflăm încă de pe băncile școlii. Și totuși nu este chiar atît de simplu, de ușor, să dai formă unor pahare, căni, farfurii, vaze, bibelouri pe care le admiră întreaga lume. Cine nu s-a oprit, aproape zilnic, în fața unor vitrine să admire diversele produse din sticlă?

În Cehoslovacia, unde prelucrarea sticlei are o veche tradiție și se bucură de un mare renume, sînt create adevărate opere de artă, rod al unei măiestrii deosebite.

O bună parte a acestora sînt produse la fabrica de sticlă din Novy Bor, din nordul R.S. Cehoslovace. Aici s-au realizat 40 000 de sortimente din sticlă, sute de modele și calități de pahare, căni etc. Multe din ele sînt șlefuite, altele colorate, iar unele smălțuite.

Războiul a pricinuit multe, foarte multe pagube fabricii. Numeroase mașini și utilaje precum și clădiri au fost distruse, ceea ce însă nu a putut fi distrus este tradiția și măiestria maiștrilor sticlari. Multe generații din Novy Bor s-au ocupat de modelarea sticlei, de fabricarea unor produse frumoase, interesante, căutate atît în țară cît și peste hotarele ei.

MACARA MINUNE

La uzinele constructoare de mașini din Leibnitz (R.D. Germană), a fost realizată automacaraua ADK V 5. Aceasta a împrumutat de la automobil mobilitatea iar de la macarale înălțimea, calități care îi permit să ridice o greutate de 1,5 tone la o înălțime de 25 m. Macaraua poate fi pregătită pentru lucru în numai 15 minute. Înlocuind turnul cu un braț de încărcare, ea poate ridica greutăți pînă la cinci tone.

Motoarele electrice mobile cu curent alternativ sînt alimentate fie de la un grup electrogen propriu, fie de la rețeaua electrică. La nevoie, macaraua își poate chiar schimba „profesia" — transformîndu-se într-o centrală electrică mobilă cu o putere de 30 kW.

Această macara este prevăzută și cu un dispozitiv de umflare automată a cauciucurilor și de blocare mecanică a arcurilor în timpul lucrului. Atît automobilul cît și macaraua sînt dirijate dintr-o cabină de către șofer, care, pentru a deveni macaragiu, nu trebuie decît să se... mute de pe un scaun pe altul.

Drumul primăverii

Schiță de

PETRE

SAVA

BĂLEANU

— Bunicule, cînd vin rîndunelele?
— La primăvară, nepoate!
— Tată, cînd mă lași să umblu desculț?
— La primăvară, fiule!
— Mamă, cînd mă trimiți să pasc puii?
— La primăvară, copile, acu' nici nu avem pui.
— De ce n-avem pui?
— Fiindcă abia stau gîștele pe ouă.
— Puii ies din ouă?
— Din ouă.
— Ca noi?
— ... ...
— Mamă... da' cînd vine primăvara aia?
— Cînd vine baciul!
— Și baciul de unde vine, mamă?
— De departe...

— De-aia vine primăvara atît de încet?
— Da, are drum lung...
— Baciul o aduce cu el?
— Da, o aduce cu el...

★

Din munte norii curgeau, încet, la vale ca o turmă de oi. Din vale, turma venea repede, ca un nor purtat de vînt. Răsuna un cîntec înalt.

Bunicul tresări:

— Parcă vin...

Ilustrația: BENEDICT GANESCU

Tata își lăsă lucrul:

— Vin.

Mama își șterse mîinile în șorț.

— Au venit!

Tăcerea murea înjunghiată de behăituri și sfîșiată de lătrături.

Turma trecea între dulăi și măgari. La urmă pășea baciul, învăluit în bundă. Mîinile ridicate purtau ceva, un lucru strălucitor ca soarele care scotea sunetele acelea minunate. Inima zvîcnea scurt și adînc: în piept, în gît, gata să spargă, să sfarme ceva; ceva ce-o ținea legată.

Cu fața roșie de fericire, cu gura uscată, copilul țipă răgușit:

— Primăvara! Și se repezi spre acel ceva care lucea ca soarele.

Cîntecul se întrerupse. Fața sură, ca spinarea ariciului, se aplecă spre el:

— Ce zici tu, copile?

— Ai adus-o, baciule!... Ai adus-o!

Ariciul își topi țepii într-un zîmbet, ochii i se făcură ca cerul. Lucrul acela, nespus de strălucitor, cu clape și țevi, coborî în mîinile copilului; acel ceva era lucios și rece, cu toate că strălucea ca soarele.

— Asta-i primăvară?

— Nu, asta-i o trîmbiță...

— Trîmbiță?

— Trîmbiță...

— Dar primăvara unde-i?

— Îi ostenită, a rămas la urmă...

— Și cu trîmbița ce faci?

— Cînt. Ca să mă audă și să vină după noi. Suflă și tu.

— ... ... nu cîntă...

— Mai tare!

— ... nu cîntă!....

— E vrăjită... Cîntă numai dacă știi să descînți... Tu știi să descînți?

— Nu știu, numai bunicul știe: de mușcătură de șarpe și de uitătură rea...

Baciul duse trîmbița la gură. Pădurile vuiră prelung.

★

Ziua scăpăta, înnegurîndu-se.

Oile se strîngeau una în alta, ca un nor de mițe. Cîinii scheunau în somn. Ciobanii, trîntiți pe desagi, își treceau uiaga de rachiu. Focul își juca luminile. Baciul chema, din trîmbiță, primăvara. Rămăsese în urmă. Trebuia să vină. „Poate că o aducea prîsnelu în brațe, ca pe o mială ostenită. Poate o căuta prîsnelul prin smidă... poate că s-a rătăcit...“ Pleoapele alunecau grele, lipindu-se una de alta. Focul își pîrîia vreascurile, cîinii scheunau în vis, trîmbița aiura topit.

★

Dimineața turma plecase. În grădină, un cireș în cămășuță nouă zîmbea palid soarelui înfiripat ca după boală. Primăvara trecuse, peste noapte, pe urmele turmei, spre munte, grăbită s-o ajungă... Pe coaste, pădurile își dădeau silința să scoată frunza...

★

Anul a trecut cu florile, s-a scuturat cu frunza, s-a topit cu neaua.

— Bunicule, primăvara aia cînd vine...?

— Cînd vin rîndunelele.

— Tată, de ce nu vine, odată, primăvara?

— Acuși, fiule, cînd o să umbli desculț.

— Mamă, cînd vine primăvara!?

— Curînd, copile, să scoată gîsca puii...

— Mult îi mai trebuie...

— Să vină baciul cu turma...

— Lung mai e drumul....

— Cînd ești copil, toate întîrzie; cînd ești bătrîn, toate trec prea repede!...

Norii curgeau spre vale, oile suiau spre munte: învăluită în behăituri și tropote, în strigăte și lătrături, turma fremătă, ca un nor de pulbere sonoră. Era larmă, dar nu cum o ținea el minte. Era larmă, dar lipsea ceva.

Turma trecuse și acum veneau mioarele bolnave și desagii încărcați cu mieii fătați pe drum, desagii purtați de măgari și, după toate astea, „Da, după toate astea trebuie să vină...“ Dintre oile ostenite se desprinse o arătare sprintenă și subțire, pășind stîngaci și se îndreptă, nechezînd răgușit, spre copil. „Dacă n-ar fi roșie ca o vulpe, și n-ar avea botul ăsta lung, aș zice că e o căprioară! O căprioară ca aceea pe care am găsit-o as'iarnă, după vifor, în grajd, lîngă Lunica. Dar nu e căprioară, e altceva...“

— Vezi copile, asta-i mînza, zise bunicul.

— ...?

— Mînza baciului...

— ...?!

— Mînza pe care ţi-a făgăduit-o, baciul, dacă fată iapa...

— Iapa nu clocește ca gîsca?

— Of, eşti mic şi prost...

— Sînt mare şi înţeleg tot!

— Ce înţelegi?

— Că asta-i mînza pe care a fătat-o iapa baciului!

Mînza îl privea cu ochii mari şi umezi şi negri ca niște oglinjoare lucitoare şi bulbucate, în care copilul se răsfrîngea mic, mic, cu ochii măriţi de uimire, cu părul roşcovan ca vulpea, cu picioarele subţiri şi crude, adulmecînd mireasma lumii cu nările umflate. Deodată, ochii se strînseră săgetaţi, copilul roşi tot şi întinse mîinile ţipînd:

— Trîmbiţa baciului, trîmbiţa baciului...

Trîmbiţa, legată de oblîncul mînzei, lucea ca un soare de gheaţă. Atîrna acolo bine legată şi mută. Copilul fremăta:

— Baciul... Unde-i baciul?... Ciobanii tăceau. Dacă n-a venit... atunci cine suflă în trîmbiţă, să-i arate primăverii drumul?

Bunicul tăcea. Lumea încremenise într-o tăcere uscată. Mînza, cu gîtul prelung, întins, cu nările ei moi şi trandafirii adulmeca pe copil. Răsuflarea ei caldă îi urca încet pe obraz. La oblînc, trîmbiţa lucea, lucea...

LA PREPELIŢE

— În fiecare zi ai „seminar?“
— Numai seara...

desen de V. TIMOC

— De ce n-ai tras?
— Hî-hî-hî, mi-am adus aminte de PUIUL lui Brătescu—Voineşti!...

desen de AL. CLENCIU

PALETA TIPOGRAFICĂ

O epopee a ştiinţelor exacte. Care sînt cele mai preţioase manuscrise? Superlativul măiestriei • Dialog cu un veteran • Artă profesională sau profesie artistică?

Paradoxal: „Lexiconul tehnic român", această epopee pe mii de pagini dedicată ştiinţelor exacte, devine aptă pentru lectură după ce a trecut printr-o tipografie de proporţii miniaturale. Miniaturală — firește dacă o comparăm cu aceea care v-a pus la dispoziţie ziarul de astăzi. Altfel, la scara ei, Întreprinderea poligrafică din Sibiu dispune de toate mijloacele care-i permit, an de an, să depună în librării încă un tom voluminos din această lucrare de căpetenie pentru specialişti. Culegătoria, imprimeria, legătoria se ordonează una după cealaltă de-a lungul coridoarelor lipite de faţada interioară a clădirii, venerabilă în decorul sibian.

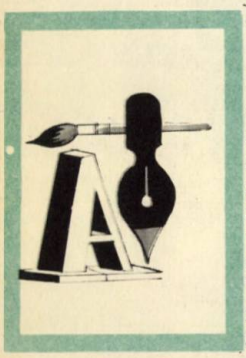

O vitrină cu cărţi instalată în biroul directorial dovedeşte că prezenţa „Lexiconului" nu e de loc singulară printre cărţile cu sumare pretenţioase din punct de vedere tipografic. Un cuprins de semne matematice şi de schiţe tehnice, alternînd cu noţiuni necunoscute pentru profan, se reconstituie cu exactitate tot atît de greu ca şi acela conţinînd echivalenţa cuvintelor româneşti în cinci limbi, cum o face „Dicţionarul poliglot". Universul de plante existente în ţara noastră (vezi „Flora României") e alcătuit cu aceeaşi migală care e necesară în a asigura puritatea culorilor de pe icoanele de sticlă păstrate la Bruckenthal şi reproduse în albumul cu fotografii purtînd acelaşi nume.

Această sumară enumerare e selectivă. De multă vreme tipografii din Sibiu dau formă definitivă mai ales unora dintre cele mai preţioase manuscrise ale editurilor: albumelor de artă, lucrărilor ştiinţifice şi tehnice, precum şi unor tipărituri care reprezintă ţara noastră peste hotare. Şi, mereu, comenzile se înnoiesc — ceea ce e, firește, un criteriu de apreciere faţă de calitatea muncii. Dar obişnuita corespondenţă oficială aduce cu ea şi scrisorile de mulţumire, particularizînd stima redacţiilor. Expeditorii din ultimul timp: Editura Meridiane — pentru prestigioasa „Flori din România", Editura Academiei Republicii Socialiste România — pentru acea ireproşabilă „Hartă a solurilor cîmpiei Transilvaniei", Camera de comerţ, reunind satisfacţii unanime ale unor întreprinderi de export — pentru calendarele, agendele şi materialele publicitare executate aici şi expediate în toate colţurile lumii.

Există şi un superlativ. Îl înfăţişează cu îndreptăţită mîndrie maistrul Teodor Trifu, secretarul biroului organizaţiei de partid: pentru unele cărţi enumerate, precum şi pentru altele, tipografii sibieni au cîştigat premii ale concursului „Cele mai frumoase cărţi ale anului", competiţie care adună la „startul" esteticii tipăriturilor pe toţi muncitorii tipografi ai ţării. Astfel recompensate, cele mai frumoase cărţi ale întreprinderii poligrafice din Sibiu străbat meridianele ca „prezenţe româneşti", la diferite manifestări: „Dicţionarul poliglot" — într-o expoziţie la New York, „Flora României" — într-alta, la Paris, albumul „Icoane pe sticlă", însoţind originalele care călătoresc din Republica Federală Germană — în Belgia, de aici — în Danemarca...

Dacă se vorbeşte de obicei despre o „artă a poligrafiei", nici vorbă că tipografii sibieni îi sînt discipoli credincioşi. Cum lucrează ei?

Instantaneele surprinse la faţa locului nu sînt, din primul moment, edificatoare. Într-adevăr, poţi să-l priveşti

îndelung la masa lui de paginaţie pe meşterul Ion Bucşe, care reconstituie, rînd după rînd, filele unui amplu tratat de „Inframicrobiologie". Tot va fi greu să înţelegi de unde precizia, îndemînarea, simţul estetic al acestui om care este autorul tipograf al „Lexiconului tehnic român", cules de el începînd de la prima literă şi de la prima schemă pînă la monumentul editorial de astăzi. Sau, la ofset, să-l urmăreşti pe Vladimir Niţescu, cromolitograful care retuşează, cu un simţ al culorilor desăvîrşit, filmele destinate suitei de reproduceri din ciclul „Maeştri ai picturii universale în muzeele din România". Sau pe maşinistul de la tipar înalt, Gheorghe Baciu, radiografiind parcă din priviri aşezarea culorilor la o comandă sosită tocmai din Paris, Librairie Vaillant 5, Bd. Montmartre: cîteva cărţi de poveşti pentru copii, cu multe ilustraţii.

Să încercăm altminteri. Care este cel mai complicat proces tehnologic, tovarăşe Trifu? Maşinistul n-are nici o ezitare: cel de la imprimerie. Într-un anume fel, aici se dă măsura calităţii unei viitoare cărţi. Să-l rugăm deci pe maşinistul Gheorghe Baciu, cu faimă bine fixată printre tipografii sibieni, să ne vorbească despre profesia lui.

Meşterul, un veteran într-ale tipografiei, e scump la vorbă. Totuşi, îşi ia în serios mica prelegere despre măiestrie, pe care e invitat s-o ţină. Pune mîna pe albumul „Icoane pe sticlă", ultima lucrare pe care a încheiat-o cu succes şi dă să explice.

— E o lucrare grea?

— Nu există grele sau uşoare — declară ritos. Există numai bune şi rele.

În această diviziune, Gheorghe Baciu se ghidează după felul în care au „ieşit" culorile. Reproduc ele fidel originalul? Sînt lucrări bune. Dacă nuanţele se întretaie, se amestecă, cartea e rebut. Scurt. Bine, dar cum procedează el pentru ca nuanţele să se potrivească? Răbdător, de parcă s-ar afla în faţa unuia din lungul şir de învăţăcei pe care i-a deprins cu meseria, maşinistul explică: galbenul are trei nuanţe: mijlociu, verzui, roşcat; roşul are trei nuanţe: gălbui, mijlociu, albăstrui; albastrul, şi el... Totul e cum le îmbini.

În selectarea paletei de culori constă toată măiestria. Poate fi descrisă intuiţia tipografului care, pus în faţa coalei albe, preferă fără greş o nuanţă alteia? Dificil. Vorba lunecă pe la suprafaţă, întocmai ca în încercarea de a pătrunde miezul unui act de creaţie. În cazul de faţă, meşterul pictează cu uneltele sale tipografice, refăcînd, în felul lui, drumul către artă străbătut cîndva de anonimul iconar. Aşadar, strălucitoarea reproducere în faţa căreia trăieşti o autentică emoţie artistică este o producţie originală, realizată pe cale tehnică! Iar Gheorghe Baciu, autorul, un artist.

Cîteva detalii ale convorbirii întăresc aceste reflecţii. Meşterul povesteşte cum, în ultima vreme, tipografii încep redarea culorilor cu nuanţa de bază a originalului. Orice posibilităţi de trucaj sînt astfel excluse. Imaginile capătă mai multă acurateţe, devenind cu adevărat piese artistice de sine stătătoare. Dar cum se face că paginile tipărite la Intreprinderea poligrafică din Sibiu sînt curate, cu literele nici năclăite de cerneală, nici prea străvezii? Au sporit atît autoexigenţa cît şi pretenţiile faţă de materialul întrebuinţat. Totuşi, răspîndirea uniformă a cernelei se obţine... Maşinistul zîmbeşte:

— Şi ăsta e un lucru ce nu se poate explica în cîteva vorbe. E un fel de secret, care ţi se dezvăluie treptat, în procesul muncii. Noi, bătrînii, îl deţinem fără să-l putem defini. Dar ne străduim să-l transmitem în practica zilnică celor tineri. Ai nevoie de răbdare, de perseverenţă şi — ştiu eu? — poate de simţ artistic...

Nu există ghid sau altfel de lucrare monografică despre Sibiu care să nu amintească cititorilor că aici, în acest oraş, s-a tipărit acum patru secole şi prima carte românească din Transilvania. De la acea carte încoace, generaţii după generaţii de tipografi şi-au şlefuit îndelung măiestria. Dar niciodată, ca astăzi, o operă editorială bogată în sensurile epocii n-a solicitat într-atît paleta tipografică.

GRAZIELA VÎNTU

UMOR ÎN ARMURA

De RIK AUERBACH

— Vai, bărbatul meu!!!

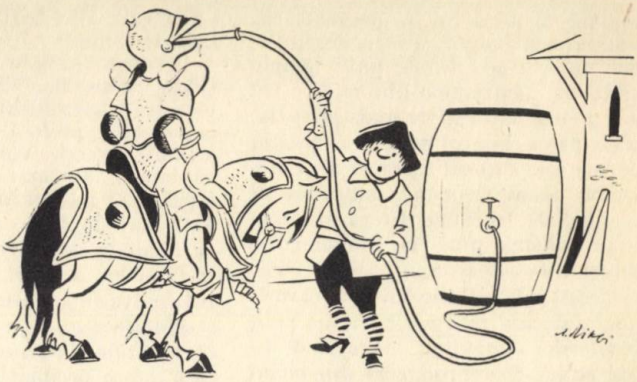

— Doriți și ulei... pentru încheieturi?

— Străbunicul dv. sir, și-a pierdut brațele?

— Nu, dar cînd a scăpătat și-a reparat burlanele...

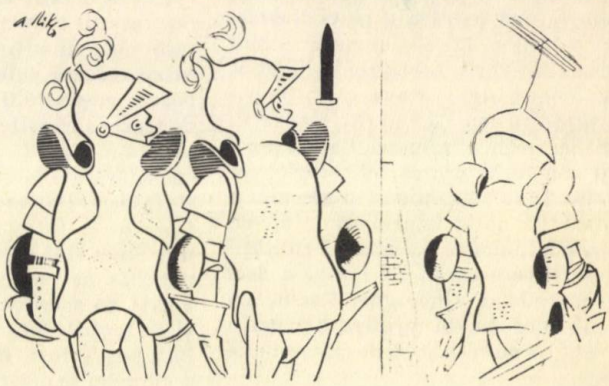

— De cînd și-a luat drăcia aia nu mai iese din armură...

— Ce bine se ține, tu! Nici o pată de rugină...

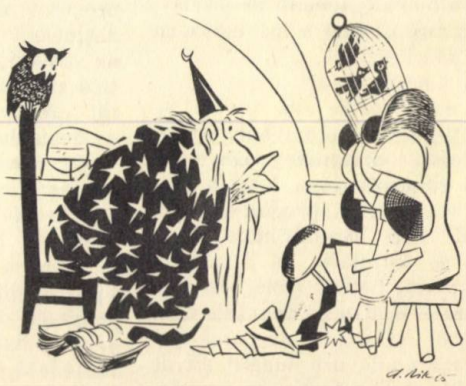

— D-ta nu ești bolnav cavalere, d-ta ești, cum se spune, ipohondru...

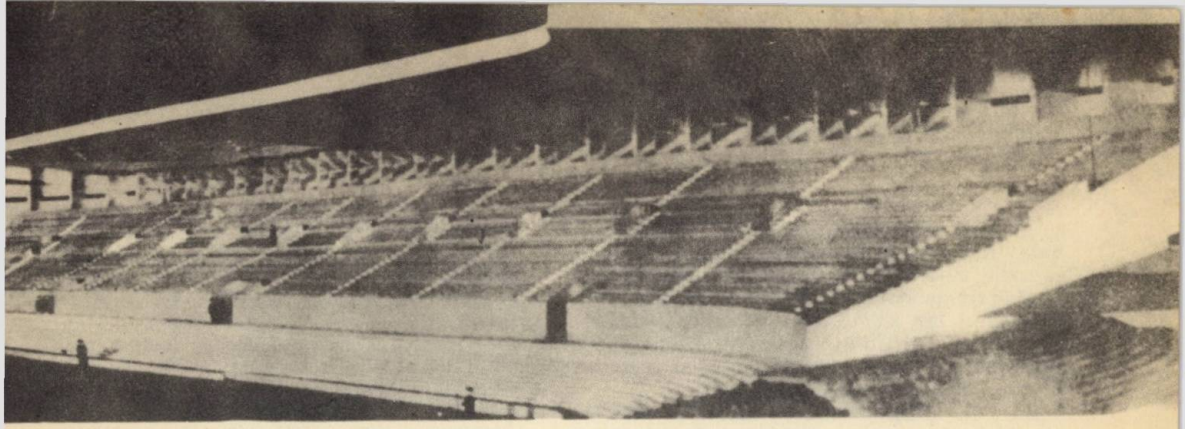

Unul din stadioanele engleze care va găzdui jocuri din „Cupa Mondială"

ANGLIA ESTE GATA PENTRU CAMPIONATUL MONDIAL DE FOTBAL

● PREGĂTIRI DE LUNI ŞI LUNI ● STADIOANELE GAZDĂ ÎN TOALETE NOI ● TOATĂ ATENŢIA PRESEI, RADIOULUI, TELEVIZIUNII, CINEMATOGRAFIEI. ● SE AŞTEAPTĂ ORA 19,30 A ZILEI DE 11 IULIE!

Cine credea, în anii 1927—1930, cînd federaţia engleză nu numai că se opunea ideii unui campionat mondial dar se şi retrăgea din Federaţia Internaţională de Fotbal, că, trei decenii şi ceva mai tîrziu, Anglia va fi gazda unei competiţii respinse aşa de categoric de ea, şi încă o gazdă care face eforturi spre a depăşi ceea ce au realizat precedentele colege, în materie...

Din 1964, cu aproape doi ani înaintea datei de începere a turneului final al campionatului mondial 1966, în *Anglia* s-a dat semnalul începerii pregătirilor pentru marea întrecere pe care insula o va găzdui între 11 iulie şi 30 iulie 1966. Alegerea stadioanelor, dintre multele pe care le posedă cluburile engleze de tradiţie, a fost primul punct de îndeplinit. După consultări, discuţii, reveniri şi dezminţiri, comisia F.I.F.A., de comun acord cu comisia engleză, a reţinut următoarele stadioane: *Wembley*, *White City*, *Middlesborough*, *Sunderland*, *Everton*, *Manchester*, *Sheffield*, *Aston Villa*.

Etapa următoare a constituit-o obţinerea de fonduri pentru realizarea întregului angrenaj de lucrări de amenajare a stadioanelor. După interpelări parlamentare şi intervenţia energică a presei, guvernul englez a acordat un fond subvenţional federaţiei. Pe toate cele opt stadioane, unde vor avea loc partidele turneului final, s-au efectuat reparaţiuni generale ale instalaţiilor, construcţii de tribune noi, regazonarea terenurilor de joc. În luna septembrie 1964, stadioanele s-au prezentat în forma pe care o vor arăta la jocurile mondiale ale fotbalului.

Cum se vor disputa partidele, referindu-ne la repartizarea lor pe stadioane? Grupa A va avea ca gazdă stadionul *Wembley* şi, la unul dintre jocuri, stadionul *White City*. Grupa B îşi va desfăşura întîlnirile pe stadioanele *Middlesborough* şi *Sunderland*, grupa C pe stadioanele *Everton* şi *Manchester* şi, în fine, grupa D pe stadioanele *Sheffield* şi *Aston Villa*.

Ar fi interesant să ştiţi şi componenţa grupelor. Dar ea nu va fi stabilită de cît la sfîrşitul lunii ianuarie, cu prilejul unei şedinţe speciale a *Biroului executiv F.I.F.A.*, găzduită de *Londra*.

Toate meciurile turneului final au loc la ora 19.30, ora *Greenwich*, cu excepţia sferturilor de finală şi a finalei, programate pentru ora 15.

Dar să continuăm drumul imaginar al programării meciurilor. Sferturile de finală, dintre primele două clasate ale fiecărei serii (opt echipe = patru jocuri), vor avea loc sîmbătă 23 iulie pe stadioanele *Wembley*, *Sunderland*, *Everton* şi *Shefield*. Semifinalele

se dispută două zile mai tîrziu, pe stadioanele *Everton* și *Wembley*. Jocul pentru locurile 3—4 între învinsele semifinalei va fi găzduit de stadionul *Wembley* în ziua de 28 iulie. Iar duminică 30 iulie, vechea citadelă a fotbalului englez va primi cele două echipe ajunse, prin luptă sportivă, la gloria disputării titlului suprem.

Dar, în afara jocurilor, mai sînt atîtea alte lucruri pe care le presupune organizarea unui campionat mondial... Rețeaua de hoteluri din întreaga regiune a *Londrei* este dirijată de sectorul administrativ al comisiei de organizare spre a fi întrebuințată la maximum. Foarte mulți dintre spectatorii de peste hotare vor locui pe vapoarele ancorate la cheiurile *Tamisei*. Bucătarii pentru cantonamentele celor 16 echipe sînt tot atîția bucătari-șefi de pe marile transatlantice engleze, cunoscători ai tuturor bucătăriilor naționale, în stare deci să satisfacă pretențiile culinare ale oaspeților lor.

Locațiunea biletelor, începută în iunie 1965, a atins punctul maxim în septembrie, cînd peste 70% din abonamente și bilete erau epuizate. Sistemul de vînzare a fost astfel conceput încît să satisfacă cele două mari categorii de solicitatori: spectatorii englezi și cei de peste hotare. Hîrtia din care au fost confecționate aceste bilete este de fabricație specială, cu o formulă utilizată numai pentru acest scop. Fiecare stadion are bilete de culori, dimensiuni și desene diferite.

Organizatorii știu foarte bine că cele cîteva sute de mii de iubitori ai fotbalului, prezenți pe stadioanele engleze, reprezintă extrem de puțin față de milioanele și milioanele de îndrăgostiți ai acestui sport, aflați pe toate continentele lumii. În consecință, ei au acordat toată atenția antenelor de toate felurile care vor lega *Anglia* de restul globului în zilele turneului final: presa, radioul, televiziunea, cinematografia. Sediul principal al acestei activități a fost fixat în noul hotel „*Royal Garden*", situat în imediata vecinătate a stadioanelor *Wembley* și *White City* (unde își are sediul comisia de organizare.) Cei peste 2 000 de ziariști, crainici-reporteri etc. se vor bucura de condiții moderne de lucru. La stadioane, la centrul de presă de la „*Royal Garden Hotel*", au fost montate instalații noi de transmisie, care fac posibilă efectuarea simultană a numeroase convorbiri telefonice, telegrafice, transmiteri de telefoto, de emisiuni directe de televiziune și radio.

În aceste săptămîni sînt puse la punct amănuntele care au început cu alegerea (dintr-o serie de o sută de modele) mingii turneului final și au continuat cu confecționarea porților noi pe stadioane, a steguleților de semnalizare ale arbitrilor de tușe și a celor de marcaj al suprafeței de joc, a halatelor de baie care vor fi de același model pentru toate cabinele stadioanelor etc., etc.

Cu meticulozitate, englezii se străduiesc spre a face un succes din turneul final al campionatului mondial 1966. Ei așteaptă verdictul oaspeților lor o dată cu ora 19,30 a zilei de 11 iulie cînd, pe stadionul *Wembley*, se va da lovitura de deschidere a campionatului.

EFTIMIE IONESCU

Sediul federației engleze de fotbal

ALDO NICOLAI

CĂSĂTORIE ȘI ORDINE

Decorul reprezintă un dormitor compus din puține elemente. Un pat în care se odihnește Ea. Pe o mescioară, sticluțe, cutiuțe și tuburi cu medicamente. Pe jos un balonaș cu oxigen. Lîngă pat, un scaun jos, cu spetează foarte înaltă. Într-un colț un cal pentru exerciții de gimnastică cu șea. Pe unul din pereți un portret mare reprezentînd un bărbat în uniformă. Pe un alt perete două spade încrucișate și pistoale vechi. El e un bărbat în jur de 50 de ani, înalt și uscat. Poartă o haină obișnuită (civilă), dar care pare a fi făcută de un croitor militar. Poartă cizme cu pinteni și umblă ca și cum ar defila într-un cortegiu. Ea e o femeie trecută de 40 de ani, grăsană, încă frumușică, chiar dacă poartă amprentele bolii.

EL: *(intră în cameră și se apropie de patul Ei. O privește o clipă, pe urmă, meticulos și cu delicatețe, potrivește cutele cearșafului, cu gesturi atente ca să nu-și trezească soția).* Biata mea comoară!... Mă părăsești!... După ce am trăit împreună douăzeci de ani... *(vizibil emoționat).* Și ce mult ne-am iubit... Nădăjduiesc că acum s-a terminat cu adevărat... că tu nu mai suferi... Eu... ce puteam face mai mult... Am pregătit totul, cum m-am priceput mai bine. *(își șterge ochii cu batista. Își șterge nasul scoțînd un sunet sec. Controlează ceasul, alege o sticluță pe care o varsă într-un pahar cu apă pe care îl pune pe noptieră).* Scumpa mea... comoara mea... mă auzi?

EA: *(răspunde stins).* Da...

EL: Sînt eu... soțul tău... care te iubesc atît de mult. Deschide ochii, privește-mă, mă recunoști?

EA: *(foarte slab)* Da...

EL: E ora șapte. Trebuie să-ți dau picăturile de panvitcetomelină. *(Pune picăturile în pahar)* Una — două — trei — patru — cinci — șase — șapte — opt — nouă — zece. Zece picături la șapte, șapte picături la zece. Hai, scumpa mea, încearcă să te ridici. Haide! Bravo!

EA *(a băut doctoria fără să se miște)*

EL: *(o privește drăgăstos, se duce și pune la loc doctoria și paharul).*

EA: Oh!

EL: *(fără să se întoarcă)* Vrei să spui ceva? Viu îndată...

EA: Oh!

EL: *(alergînd)* Iată-mă, scumpa mea. Spune-mi, ce ai? Mai poți vorbi?

EA: *(surprinsă și încîntată)* Mă simt mai bine... mă simt mult mai bine...

EL: Mai bine? Cum adică?

EA: Mă simt mai bine!

EL: Fără doar și poate e vorba de o ameliorare temporară. Ameliorare care, din păcate, nu înseamnă vindecarea bolii. Stai liniștită. Nu te agita.

EA: De cînd sînt bolnavă nu m-am simțit niciodată atît de bine.

EL: *(o privește trist, dă din cap și alege o altă doctorie)* Și acum Prospasmiticicolul. Pilule albe și pilule roșii.

EA: Nu înțeleg de ce nu se specifică dacă trebuie luate întîi cele albe și pe urmă cele roșii.

EL: Doctorul a spus că n-are importanță.

EA: Atunci, de ce fac pilule albe și pilule roșii? Ar fi trebuit să le facă pe toate albe. Sau pe toate roșii. Sau de orice altă culoare.

EL: *(dîndu-i pilulele)* Întîi alba, unuuuuuu, doi! Bravo! Și acum roșia. Unnnnuuu, doi! Bravo! *(pune fiecare lucru la locul lui)*

EA: Totuși, ce curios! Nu mă mai puteam mișca. *(face diferite mișcări*

cu braţele şi cu capul. Mişcă şi picioarele, le acoperă şi schimbă poziţia).

EL: *(întorcîndu-se)* Nu te forţa, scumpo. Poate să-ţi dăuneze.

EA: Nu este nici o sforţare. Uită-te... *(se aşează pe pat).*

EL: *(puţin contrariat)* Dar nu e cu putinţă, scumpo. Cu puţin înainte nu erai în stare să respiri... Această bruscă ameliorare mi se pare exagerată. Nu e ceva firesc.

EA: Dar nu-ţi pare bine şi ţie?

EL: Desigur că îmi pare bine. Dar mi se pare ciudat. Foarte ciudat. Se întîmplă tocmai pe dos de cum a spus doctorul. El prevăzuse altceva. Dar eşti sigură că te simţi mai bine?

EA: *(făcînd diferite mişcări)* Nu vezi cum mă mişc? *(ridică braţele, bate din palme).* Şi pe urmă, glasul... Azi dimineaţă nu eram în stare să articulez... Şi am impresia că mi-a scăzut şi febra...

EL: Cu neputinţă, scumpo. Ar fi prea de tot! *(ia de pe noptieră un carneţel).* La 2 aveai 39,4 la 4 aveai 39,6. La 6 aveai 39,2.

EA: Ia pune-mi-l acuma!

EL: Doctorul mi-a spus să-ţi iau temperatura numai din două în două ore. Acum e... *(se uită la ceas)* şapte şi... patru minute şi cincizeci de secunde... Am să ţi-o iau după 55 de minute şi zece secunde. *(îi pune mîna pe frunte)*... Totuşi... nu arde...

EA: Crede-mă... nu mai simt febra...

EL: *(După o scurtă ezitare, concesiv)* Bine. Să punem termometrul. Facem o excepţie... care nu trebuie să devină obicei... *(ia termometrul, îl controlează, îl scutură cu putere, controlează temperatura indicată, apoi i-l pune în gură)* Deschide gura. Aşa... Un-doi... *(îi ia pulsul)* Puls regulat. *(îi pune o mînă pe piept)* Inima bate normal. Linişteşte-te, comoara mea... Nu te agita... Această ameliorare, neprevăzută de doctor, nu înseamnă nimic. Trebuie să stai liniştită. Starea ta este tot atît de gravă ca înainte. *(Controlează ceasul, pe urmă, tot cu tonul unui profesor de gimnastică).* Gata *(îi scoate termometrul din gură şi îl examinează cu atenţie)* E cu putinţă oare, 36,7?!

EA: Ei, ce-ţi spuneam eu?!

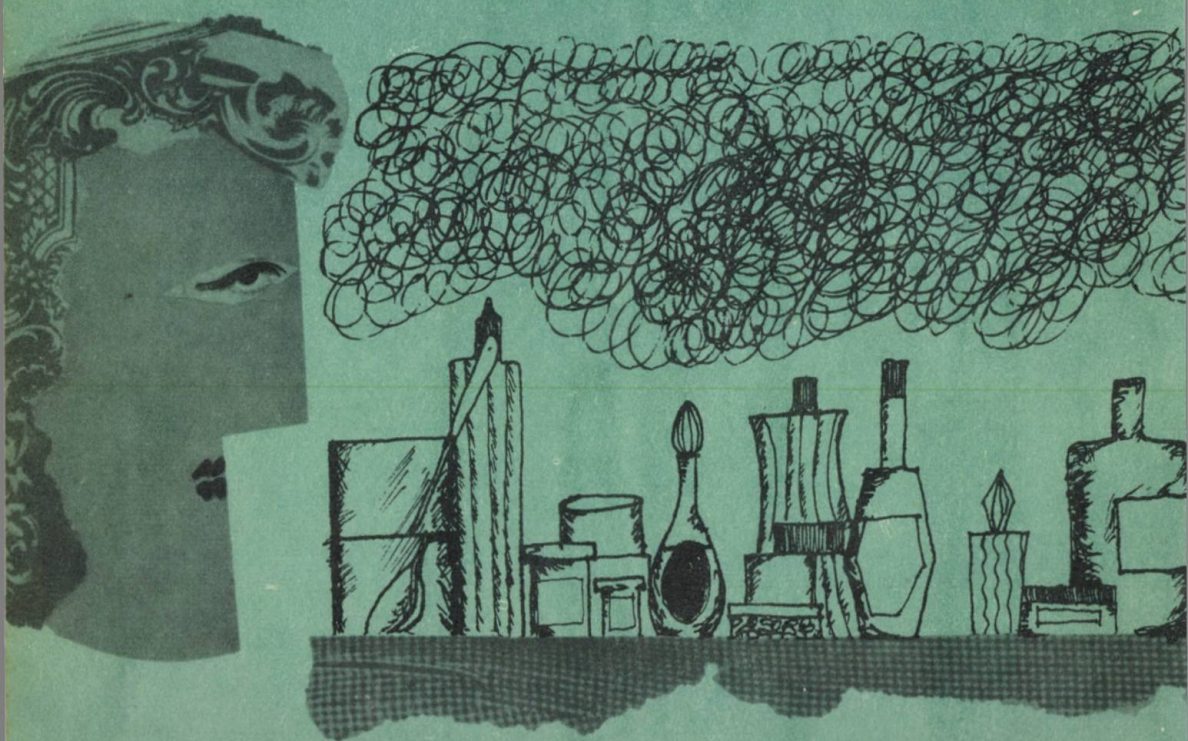

Ilustraţia: EUGEN MIHAESCU

EL: *(examinînd termometrul)* Şi totuşi, nu e spart. Funcţionează... Atunci, cum se explică... *(însemnează temperatura pe carneţel, pe urmă îl pune pe noptieră)*. Toate acestea nu sînt normale. Boala nu-şi urmează cursul firesc. Se întîmplă ceva. Trebuie să-l anunţăm pe doctor. Dimineaţa a plecat foarte preocupat. Şi nu-şi făcea iluzii... De altfel... o ştii şi tu prea bine... Nu ţi-am ascuns niciodată gravitatea stării tale... De aceea, înainte de a ne bucura... Acum, cum te simţi?

EA: Bine, din ce în ce mai bine.

EL: *(dă din cap)* Nu-ţi ascund că încep să fiu neliniştit. N-aş vrea să fi survenit vreo complicaţie...

EA: În ce sens?

EL: Nu ştiu. Habar n-am. Fără îndoială că s-a întîmplat ceva. O boală nu se poate vindeca aşa, brusc. Tu ai o nefrită cronică vaso-spasmo-cerebrală.

EA: Totuşi, eu mă simt mai bine.

EL: Ţi-o doresc din inimă, deşi acum, totul se schimbă *(hotărît lucru, acum e foarte contrariat)*.

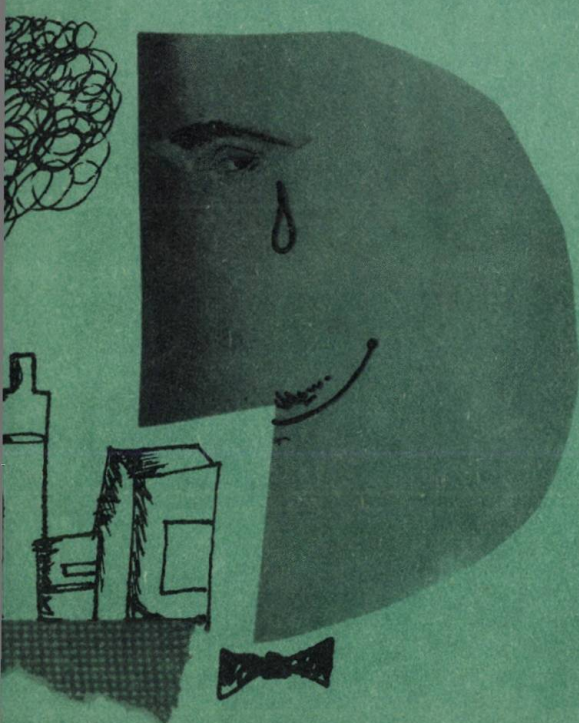

EA: Totul?

EL: Sîntem căsătoriţi de 20 de ani. Acum mă cunoşti. Ştii că prin firea mea caut să fiu întotdeauna la înălţimea situaţiei. Şi am făcut tot posibilul să fiu, chiar într-o împrejurare tristă ca aceasta. Doctorul a trimis chiar şi balonul de oxigen. Uite-l. E aici. Şi cum puteam să-mi închipui că tu... însă... în loc... Eu sînt un om ordonat... precis... metodic... Tu mă consideri pedant, dar pedanteria este o virtute, nu un viciu. De aceea m-am gîndit la toate, absolut la toate... Priveşte aici...

EA: Nu eşti bucuros că mă simt mai bine?

EL: Nu e vorba că n-aş fi bucuros. Desigur. Firește. Dar ştii prea bine, că anumite situaţii nu-mi plac. Eu sînt omul care mi-am dat demisia din armată numai pentru că în circulara 346 se abolea un paragraf din regulament privitor la întrebuinţarea pintenilor... Pentru mine, din clipa aceea, situaţia nu a mai fost clară şi am preferat să redevin civil... Aşa că vei înţelege...

EA: Dar ce amestec are demisia ta cu boala?

EL: Vorbeam şi eu aşa... ca să spun ceva. Mie îmi plac situaţiile clare. De aceea nu-mi place să te văd aşa. Sau eşti bolnavă, sau eşti sănătoasă. Vei înţelege că, dat fiind situaţia în care te aflai, a trebuit să anunţ rudele... Mă ştii pe mine cît sînt de meticulos... Unchi... veri... nepoţi... şi alte persoane din familie... Nu ştii cît m-am canonit pînă s-o conving pe maică-ta.

EA: Pe mama?

EL: A telefonat neîncetat, zi şi noapte... Vroia într-una noutăţi... Ce scene la telefon... Biata femeie nu vroia deloc să judece. Azi dimineaţă, după ce am vorbit cu doctorul, am chemat-o iar. Am făcut tot ce mi-a stat în putinţă ca s-o pregătesc şi nu ţi-o spun din orgoliu, dar să ştii că am reuşit... Am găsit tocmai cuvintele potrivite... Plîngea... dar totuşi se simţea că s-a resemnat...

EA: Biata mama! Ai fi putut totuşi să aştepţi.

EL: Cum? Ca să i-o spun aşa, dintr-o dată? Biata de ea, mai suferă şi de inimă, iar la vîrsta ei, nu poate rezista la emoţie. Şi acum să-i telefonez din nou. O nouă emoţie. Eu o fac, dar te previn, nu-mi asum răspunderea.

EA Poate că dacă i-aș vorbi eu...

EL: Ar fi și mai rău Nu, nu, lasă totul în seama mea. Lasă-mă să-mi pun ordine în idei, fiindcă acum trebuie să mă organizez, trebuie să-mi fac un program precis. Fiindcă mă știi pe mine cît sînt de meticulos. Era de ajuns un telefon... Dar e mai bine așa... Mult mai bine. Firește că în privința anumitor cheltuieli... nu mai e nimic de făcut... Și s-au dus ceva bani... nu glumă.

EA: Îmi pare rău.

EL: Dar n-are importanță. Important este ca tu să te simți bine! În ceea ce privește tipografia... vom contramanda materialul... Bine că am lăsat loc liber pentru dată... Totuși... pentru garanția pe trei luni, din păcate... nu mai e nimic de făcut.

EA: Ce garanție?

EL: Garanția pentru apartament. Acesta ar fi fost prea mare pentru mine... Și prea plin de amintiri... *(glasul îi devine strangulat)* Am trăit împreună, fericiți, 20 de ani... De aceea am găsit altul... mai avantajos... mai potrivit pentru un om singur... Și mai e și foarte aproape de birou...

EA: Și pe acesta?

EL: Pe acesta l-am reziliat, firește s-au dus dracului banii pe trei luni, dar n-are importanță. E mai bine așa. *(pauză)* Ar trebui să motivez absența mea de la birou. De 20 de zile stau acasă ca să te îngrijesc. Cum justific eu aceste 20 de zile?

EA: În cel mai rău caz le vei lua în contul concediului.

EL: Da, le iau în contul concediului după ce am muncit de mi-au ieșit ochii timp de un an de zile ca să-mi petrec concediul stînd de veghe la căpătîiul soției! N-are rost. Și pe urmă, m-am și înscris pentru perioada 15 iulie — 16 august la hotelul unde mergeam noi de obicei, la Excelsior, dar am reținut o cameră pentru o singură persoană, camera 211. Dar n-are importanță. Vom rectifica. Mai mult mă preocupă ce mutră o să fac la birou... față de colegi... față de șef... El are să-și închipuie că am născocit povestea cu boala ta ca să mă eschivez de la lucru.

EA: Dar poate să adeverească doctorul!...

EL: Ar fi în stare să creadă că m-am înțeles cu el. Dar lasă, că mă descurc eu, nu-ți face griji. Voi lua aceste 20 de zile fără salariu. Fără salariu, acum, după toate aceste cheltuieli?

EA: Cine știe cît te-a costat boala mea. Dar îndată ce am să fiu în stare să lucrez...

EL: Nu cred.

EA: De ce? La birou mă așteaptă cu brațele deschise.

EL: Nu cred. Au angajat o altă funcționară de care sînt cît se poate de mulțumiți. Și pe urmă am găsit eu un pretext ca să-i fac să te concedieze. Și nici nu-ți închipui ce mult mi-a folosit. Altfel, dacă s-ar fi întîmplat o nenorocire, nu ți-ar fi dat nici măcar o liră. Trebuie să fim totuși practici. Chiar și în situațiile cele mai dureroase.

EA Și m-au concediat așa... simplu... după atîția ani de muncă...

EL: Nu te necăji scumpo, n-are importanță. Acum lucrul cel mai important este sănătatea... Ah, să nu uit. Trebuie să scrii surorii tale să dea blana înapoi.

EA: Dar cum a ajuns blana mea la ea?

EL: Ei bine, dăduseși dispoziții precise și tu mă știi pe mine cît sînt de meticulos... Pe urmă, știi și tu prea bine, mai erau rate de achitat. Așa, că mi-am zis, să le preia ea... Mi s-a părut mai logic... Cu toate gîndurile negre care îmi treceau prin cap... Fiindcă în tot acest răstimp eu am avut atîtea cheltuieli! Nervii îmi sînt ruinați. Îți dai seama cîte nopți n-am dormit stînd la căpătîiul tău? Și cu gîndul că te pierd... Eram sigur că n-am să pot rezista acestei dureri.. Cît am pătimit încercînd să-mi fac curaj... Nu e ușor să te resemnezi... Și acum... cînd aproape reușisem să... Dar e mai bine așa... mai bine...

EA: Ți-am dat atîta bătaie de cap, îmi pare rău... Acum ai să vezi, am să-ți plătesc pentru tot cît te-am făcut să suferi. Dar la ce te gîndești?

EL: La toate telegramele pe care le-am expediat azi dimineață... Dar nu-ți face griji... Am lista aici. Am să trimit alte telegrame ca să-i liniștesc pe toți. Fiindcă tu continui să te simți mai bine, nu-i așa?

EA: Da.

EL: Ți-a trecut și durerea de cap?

EA: Parcă mi-ar fi luat-o cineva cu mîna.

El: Totuși e curios că doctorul n-a prevăzut nimic din toate astea.

EA: Nu s-o fi înșelat cu diagnosticul?

EL: Cu neputință. Am făcut și un consult numai de profesori universitari, oameni de știință care nu se

înşeală niciodată. *(brusc)* Nu cumva delirezi cînd spui că te simţi bine?

EA: În viaţa mea n-am fost mai lucidă ca acuma.

EL: Totuşi... eşti capricioasă... Întotdeauna ai fost...

EA: Eu?

EL: Eşti personificarea spiritului de contradicţie. Doctorul spune că te simţi prost, ai luat balonul de oxigen, şi te simţi mai bine. Nu cumva te-ai obişnuit atît de mult să te simţi prost, încît acuma crezi că te simţi bine?

EA: Asta înseamnă că nu ai încredere în mine?

EL: Nu-i vorba de asta. Vreau numai să mă conving. Ştii, ca să nu mai fac gafe...

EA: Nu mai am febră.

EL: Poate că eşti aşa de slăbită încît nu mai eşti în stare să suporţi nici febra...

EA: Nu mai tremur... nu mai asud...

EL: S-ar putea ca tu să nu mai fi capabilă de reacţii.

EA: Nu-i adevărat... mă mişc... stau în pat... vorbesc... judec...

EL: Fără doar şi poate e un adevărat mister...

EA: S-ar zice că te supără.

EL: Dar ce tot spui... Vreau numai să ştiu adevărul. Să facem o ultimă experienţă... Ridică-te... Hai... sus... închide ochii şi încearcă să spui cu glas tare că suferi... că ţi-e rău.. ca şi cum ai vrea să te convingi singură...

EA: Dar pentru ce?

EL: Aşa, ca să te scap de îndoieli... Fii bună... Supune-te... Fă-o din dragoste pentru mine. Încearcă să colaborezi şi tu...

EA: *(fără convingere)* Mi-e rău, mi-e rău... mi-e rău...

EL: Cu mai multă convingere... cu mai multă energie...

EA: *(cu mai multă convingere)* Mi-e rău... mi-e rău... mi-e rău... *(revoltîndu-se)* E zadarnic. Mă simt foarte bine. Niciodată nu m-am simţit atît de bine.

EL: Mai bine aşa. Vroiam numai să fiu sigur.

EA: Nu mă crezi... Îţi închipui că mă simt bine, numai ca să te necăjesc...

EL: Dar cum să mă necăjeşti?... Eu sînt mai mulţumit decît tine... Am fost atît de fericiţi împreună... Unde mai găsesc eu o femeie ca tine? Tu eşti o femeie bună, o bună gospodină numai că înainte de a mă bucura de vindecarea ta, vroiam să fiu sigur, ţi-am explicat doar...

EA: Uită-te, mă simt cît se poate de bine şi ca să ţi-o dovedesc, mă ridic din pat.

EL: Nu, pentru numele lui Dumnezeu, să nu faci una ca asta. Doctorul a spus că orice efort fizic în starea în care te afli, ar putea fi fatal...

EA: Eu totuşi vreau să mă ridic. În felul acesta am să te conving.

EL: Nu, scumpa mea. Nu poţi fi în stare să te ridici. Nu te ţin picioarele.

EA: Dă-mi capotul. Îţi arăt eu dacă mă ţin sau nu picioarele.

EL: Fii totuşi cu băgare de seamă. *(îi dă capotul şi o ajută să se ridice)* Ei acum m-am convins. Te simţi mai bine. Dar acum întoarce-te în pat fiindcă nu eşti în stare să umbli. Doctorul a spus-o clar. Totuşi nu e mai puţin adevărat că eu...

EA: Tu încă nu te-ai convins. Uite cum merg...

EL: Acum ajunge. Întoarce-te în pat. Nu poţi fi capabilă să mai faci şi alte mişcări...

EA: Nu? Nu? *(face nişte inflexiuni)* Priveşte!

EL: Un — doi... Unnnuuuuu — doooooi,... Bravo! Acum gata!

EA: Vreau să-ţi arăt cît de mult m-am întremat. Haide, ordonă-mi, spune-mi ce vrei să fac...

EL: Eu sînt împotrivă, dar dacă tu totuşi insişti... Du-te pînă la fereastră.. *(ea execută)* Un — doi... Un-doi... Un-doi... Un-doi... înapoi! Înainte marş... Un-doi... Un-doi... Un-doi...

EA: *(execută, mereu mai sprintenă; cînd ajunge în dreptul patului cade)*

EL: *(aleargă şi se apleacă deasupra ei)* Comoara mea! Comoara mea! *(pe urmă, ridicîndu-se trist)* Şi vroia să mă facă să cred că s-a vindecat!... biata de ea! Şi puţin mai lipsea să mă convingă... şi să contrazică totul... După ce am trăit împreună 20 de ani... (aproape plîngînd). Douăzeci de ani, trei luni şi 23 de zile *(plînge în timp ce cade cortina)*.

Traducere de POLIXENIA KARAMBI

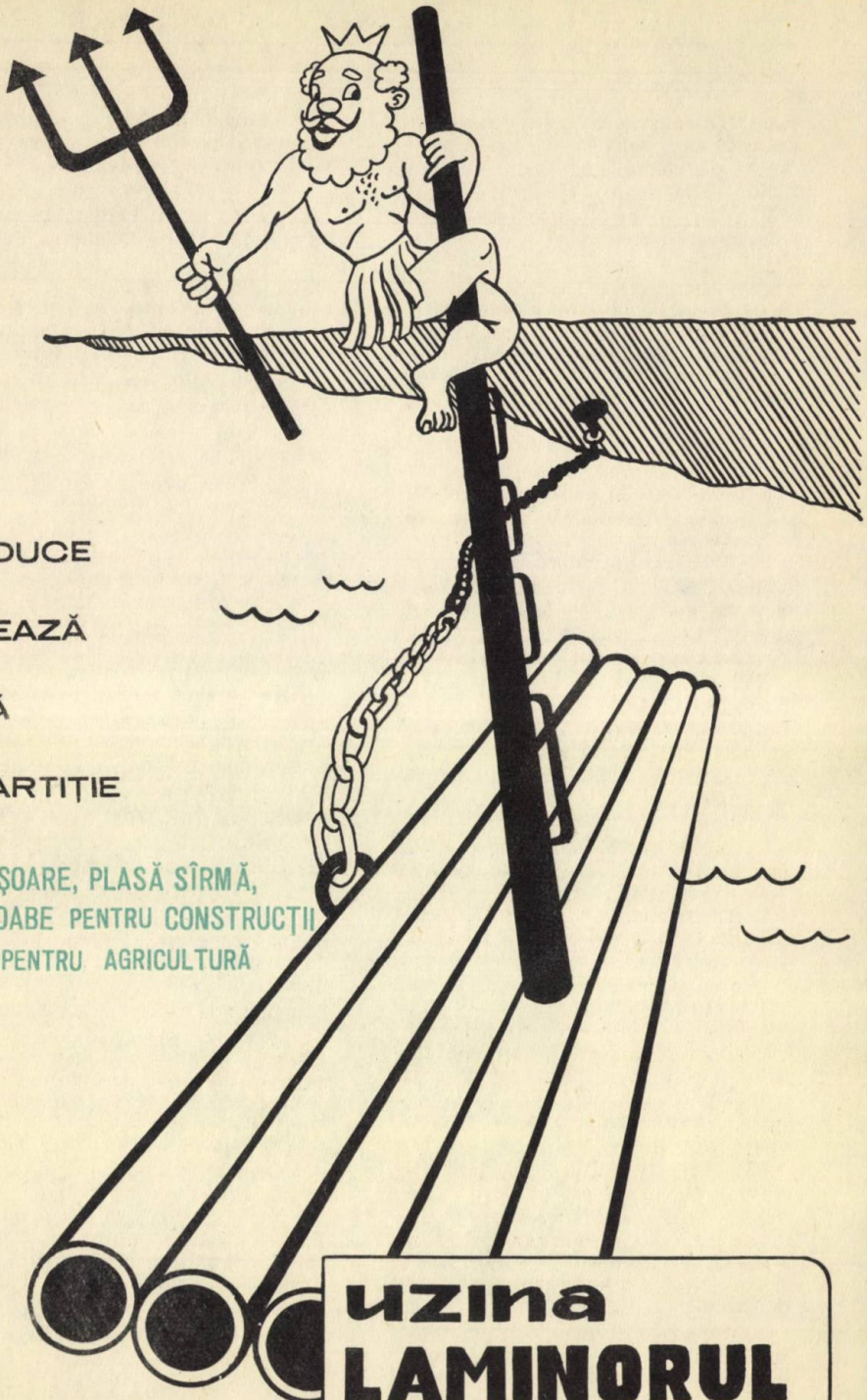

PRODUCE
ŞI
LIVREAZĂ
PE
BAZĂ
DE
REPARTIŢIE

LAMINATE UŞOARE, PLASĂ SÎRMĂ,
LANŢURI, SCOABE PENTRU CONSTRUCŢII
CUIE, FURCI PENTRU AGRICULTURĂ

uzina
LAMINORUL
BRĂILA

DIN ISTORICUL COSMETICII

În fiecare fază a dezvoltării omenirii au existat criterii cu privire la frumusețe și pentru atingerea ei s-au folosit variate mijloace cosmetice la baza cărora au stat metodele igienei.

Cu mii de ani în urmă, cînd cuvîntul „cosmetică" nu era cunoscut încă, în multe locuri femeile și deseori și bărbații au respectat reguli privitoare la frumusețe, pentru plăcerea lor și pentru îndeplinirea regulilor dictate de igienă. Bărbații și femeile căutau să dea o anumită eleganță trupului lor, îmbrăcămintei și întregii lor ființe. Este ceea ce numim azi cosmetică integrală.

Etnografia aduce mereu noi dovezi care arată că nu există parte a cosmeticii care să nu fi fost cunoscută oamenilor din cele mai vechi timpuri. Unele din modele de azi, care reînvie un trecut îndepărtat, aruncă o lumină nouă asupra vieții intime a omului, moda fiind în genere și expresia unei anumite mentalități. Uneori, o modă nouă, considerată ca o creație originală, nu este altceva decît reînvierea alteia vechi. Acest fenomen se constată în multe procedee cosmetice cum sînt: vopsirea părului, coafurile, folosirea lacului de unghii și a parfumurilor.

Una din țările care a excelat în folosirea fardurilor și alifiilor este Egiptul antic unde, la început, parfumurile erau rezervate numai cultului divin. Folosirea acestor substanțe plăcut mirositoare a antrenat dorința femeilor egiptene de a-și înfrumuseța corpul. Dacă la început se mulțumeau numai cu albirea pielii cu gips, cu timpul femeile egiptene ajung la procedee mai complicate. Astfel, cu o pastă preparată din sulfură de antimoniu aplicată în jurul ochilor obțineau un contrast care scotea în evidență culoarea închisă a irisului. Pentru înviorarea ochilor se foloseau Kohol, fard negru care se aplica pe pleoape și la colțul exterior al ochilor în scopul de a se obține prelungirea și mărirea ochilor, obicei de altfel păstrat de multe femei și astăzi. Toaleta zilnică era precedată de o spălare a trupului prin folosirea diverselor mirosuri, apoi ungerea corpului cu diverse farduri. Pielea obrazului o pudrau cu făină de orez sau cu pudră de cinabru, iar pentru colorarea buzelor foloseau creioane de roșu de buze. Pe frunte obișnuiau să-și deseneze venele cu albastru.

Procedeul vopsirii pleoapelor cu negru era practicat și de bărbați nu însă în scop decorativ ci pentru a-și proteja aceste porțiuni sensibile, împotriva arșiței solare.

Într-o anumită perioadă, fardurile de Alexandria, renumitul port al Egiptului, erau folosite în lumea întreagă.

Mai tîrziu, secretele cosmetice ale Egiptului erau cunoscute fenicienilor și cartaginezilor. Aceștia aveau o renumită fabrică de parfumuri a înaltului magistrat Hamilcar. Descrierea toaletei celebrei Salammbo ocupă un loc însemnat în romanul cu același nume al lui Flaubert, care s-a documentat pe locurile vechii Cartagine timp de trei ani.

În timpul reginei Cleopatra a Egiptului apare un prim formular de cosmetică „Cleopatrae gynoeciarum libri", în care sînt indicate rețetele preparatelor folosite de frumoasa regină spre a se înfrumuseța. Acest formular a fost distrus în timpul incendiului renumitei biblioteci din Alexandria, dar textul lui a fost reconstituit în parte de către Criton, medicul împăratului Traian.

Învățați să vă cultivați frumusețea

A fi frumoase și atrăgătoare a avea un aspect îngrijit, o piele curată și fragedă impune un ansamblu de îngrijiri care de altfel nu necesită eforturi deosebite. Cîteva reguli de igienă generală vor contribui de asemenea la menținerea tinereții dv:

— indiferent dacă vă fardați sau nu, în fiecare seară veți curăța fața cu un preparat adecuat tenului. Odată pe lună veți efectua o curățire în profunzime a pielii;

— pielea va fi hrănită cu creme nutritive;

— zilnic veți efectua cîteva mișcări de masaj cu scopul de a ușura pătrunderea cremei în piele și a preveni formarea ridurilor;

— fardurile le veți folosi cu discreție și artă;

— părul îl veți peria și masa zilnic;

— nu veți neglija îngrijirea dinților. De două ori pe an veți apela la medic pentru control;

— zilnic veți efectua exerciții de gimnastică. În felul acesta veți reuși să vă mențineți silueta;

— nu abuzați de tutun;

— odihniți-vă opt ore pe noapte;

— faceți zilnic plimbări pe jos cel puțin jumătate de oră;

— nu sacrificați personalitatea dv. pentru a fi în ton cu moda. Puneți accentul pe ceea ce aveți frumos, încercați să nu scoateți în evidență ceea ce este mai puțin frumos și rămîneți dv. înșivă.

AUTOMASAJ

Automasajul este masajul facial executat de persoana însăşi, în scopul prevenirii, formării ridurilor, activării circulaţiei sîngelui, măririi tonicităţii muşchilor şi menţinerii elasticităţii pielii.

Pentru reuşită, obrazul trebue să fie foarte bine curăţat, uns în prealabil cu cremă iar mîinile vor fi foarte curate şi cu unghiile tăiate scurt. Mişcările masajului se vor executa fără brutalitate, în special pe porţiunile proeminente. Redăm mai jos cîteva mişcări elementare pe care este bine să le cunoască orice femeie care-şi îngrijeşte singură tenul.

● Frunte cu riduri verticale. Se masează pornind de la mijloc spre tîmple.

● Ridurile orizontale se masează prin mişcări de la sprîncene spre rădăcina părului.

● Nasul se masează printr-o mişcare circulară folosind degetele mijlocii de la ambele mîini.

● Masajul obrajilor se efectuează prin tapotări executate cu vîrful degetelor pe ambii obraji deodată.

● Masajul ridurilor din şanţul naso-labial se efectuează printr-o serie de ciupituri cu ajutorul degetului mare şi arătător.

● Masajul buzelor se execută prin descrierea de-alungul lor a două arcuri lucrînd cînd cu o mînă, cînd cu alta.

● Ridurile „laba gîştei“ se masează descriind mici cercuri pornind de la colţul ochilor spre tîmple.

● Masajul pleoapelor se efectuează prin tapotări uşoare pornind de la rădăcina nasului spre colţul ochilor.

● Persoanele care au tendinţa de a face bărbie dublă, vor tapota energic de-alungul maxilarelor cu partea de deasupra a degetelor strînse şi întinse.

● Gîtul se va masa cuprinzîndu-l între degetul mare şi celelalte degete pornind de sub bărbie în spre decolteu.

ZECE REŢETE UTILE

1. LOŢIUNE PENTRU TEN GRAS

Camfor	0,50 g
Acid salicilic	0.50 g
Alaun	1,00 g
Alcool	45,00 g
Apă	55,00 g

2. CREMĂ HRĂNITOARE — VITAMINATĂ.

Lanolină	10 g
Ceară albă	5 g
Butir cacao	4 g
Apă	10 g
Vitamina A	1 fiolă
Ulei de măsline	25 g

3. MASCĂ EMOLIENTĂ

Caolin	30 g
Miere de albine	5 g
Cremă grasă	2 g

Infuzie de muşeţel, pînă obţinem o pastă.

4. LOŢIUNE PENTRU PORI DILATAŢI

Acid lactic	2 g
Acid boric	1,50 g
Camfor	0,25 g
Alaun	2,00 g
Alcool	40,00 g
Apă	105,00 g

5. INFUZIE PENTRU TEN GRAS

Flori de tei, muşeţel, laba ursului, izmă, se opăresc apoi se aplică sub formă de comprese.

6. PUDRĂ CONTRA TRANSPIRAŢIEI

Acid salicilic	0,50 g
Acid benzoic	0,50 g
Alaun	2,00 g
Acid boric	25,00 g
Talc	72,00 g

7. FIXATIV PENTRU PĂR

Gumă tragacantă	1,5 g
Gumă arabică	0,50 g
Alcool	20,00 g
Apă distilată	100,00 g

8. ŞAMPON PENTRU PĂR

Două gălbenuşuri de ou, o lingură de rom şi 1 l. apă în care am fiert timp de zece minute 100 g lemn de Panama.

9. CREMĂ PENTRU ÎNGRIJIREA MÎINILOR

Stearină	20,00 g
Glicerină	33,00 g
Amoniac sol.	8,00 g
Apă	140,00 g

10. DEPILATOR PENTRU ÎNDEPĂRTAREA SURPLUSULUI DE PĂR

Colofoniu	500 g.
Ceară galbenă	125 g.

CÎND ȘI CUM TREBUIE FOLOSITE CREMELE

Folosirea cremelor în mod rațional constituie o condiție esențială pentru menținerea frăgezimii și frumuseții pielii. Pentru tenurile uscate constituie o necesitate, ele înlocuind lipsa grăsimii naturale. O cremă de bună calitate nu îmbătrînește obrazul, dimpotrivă ea constituie „secretul" multor femei care se mențin frumoase pînă la o vîrstă înaintată.

CE SÎNT CREMELE DE NOAPTE?

Cremele de noapte sînt impropriu denumite astfel, deoarece, în general, nu se recomandă menținerea cremei pe față și în cursul nopții. În anumite cazuri însă, cînd tenul prezintă o marcată lipsă de grăsime sau în cazul anumitor boli de piele, se impune menținerea cremei și în cursul nopții.

CE SÎNT CREMELE DE ZI?

Cremele de zi uscate sînt indicate numai pentru tenurile grase sau normale. Tenurile uscate vor beneficia ziua de coldcreme sau chiar de creme grase pe bază de lanolină, untură etc. Aplicarea lor ziua este obligatorie în cazul tenurilor excesiv de uscate mai ales dacă obișnuim să folosim pudra.

OBRAZUL POATE RĂMÎNE UNS ÎN CURSUL NOPȚII?

Aplicarea cremei se face seara cu 1/2—2 ore înainte de culcare cînd stratul de cremă se șterge pentru a permite pielii să respire în cursul nopții.

CUM SE APLICĂ CREMA?

Pe o față perfect curată, cu pulpele degetelor, prin tapotări ușoare sau cîteva mișcări de masaj, crema se aplică într-un strat fin.

DE CE FACTORI TREBUIE SĂ ȚINEM SEAMĂ LA ALEGEREA UNEI CREME?

În primul rînd, se ține seama de natura tenului, în funcție de care crema va fi grasă, semigrasă sau uscată.

De asemenea, se va ține seama și de vîrstă: o epidermă tînără va beneficia de creme simple, hrănitoare. Persoanele trecute de 40 de ani vor aplica în schimb creme cu biostimulatori, vitamine, hormoni etc.

SFATURI COSMETICE

OBRAZUL

E BINE

Fardul de obraz trebuie întins perfect, fără nici un fel de linie de demarcare. Trebuie încorporat perfect în tonalitatea generală a obrazului.

E RĂU

Aplicat ca o pată roşie sau întins de-alungul obrajilor, fardul îmbătrîneşte figura.

BUZELE

Rujul de buze va fi aplicat urmînd conturul lor natural. Culoarea rujului va fi în armonie cu coloritul feţei şi a rujului de obraz. Dacă forma buzelor necesită o uşoară modificare, aceasta va fi făcută cu fineţe şi discreţie.

Întins în mod grosolan, peste limitele normale rujul imprimă obrazului un aspect vulgar şi chiar ridicol.

OCHII

Aplicarea rimelului, a fardului pentru pleoape este indicată numai seara. O simplă trăsătură de creion de-alungul pleoapelor dă adîncime ochilor făcîndu-i mai mari şi mai expresivi.

Îmbîcsirea ochilor cu fard nu-şi are rostul în viaţa de toate zilele.

CE TREBUIE SĂ FACEM

CE NU TREBUIE SĂ FACEM

PIELE

— stratul de cremă să fie cît mai subţire şi să pătrundă bine în piele;

— să aplicăm crema într-un strat gros ceea ce poate dăuna epidermei;

— să ne protejăm obrazul împotriva intemperiilor;

— să ne expunem faţa neunsă la ger, vînt, frig;

— machiajul să fie invizibil mai ales dacă am depăşit 50 de ani;

— să facem, abuz de fard dacă am depăşit vîrsta de 18 ani;

— dacă pielea prezintă vreo afecţiune să consultăm medicul;

— să ascundem sub farduri diverse afecţiuni a pielii;

— să ungem porţiunea din jurul ochilor cu creme hrănitoare;

— să aplicăm în jurul ochilor creme conţinînd substanţe vătămătoare;

— să îngrijim cu aceeaşi rigurozitate obrazul şi gîtul.

— să ne rezumăm la îngrijirea obrazului neglijînd restul.

PĂR

— să adoptăm o coafură corectă pe care să o putem realiza şi singure;

— să urmăm linia modei chiar dacă coafura respectivă nu se armonizează cu forma obrazului;

— să alegem o culoare de păr care să se armonizeze cu aspectul general al figurii;

— să recurgem la vopsea înainte de a ne asigura că părul este suficient de rezistent.

MÎINI

— dacă mîinile nu sînt frumoase, aplicaţi un lac incolor;

— să atrageţi atenţia asupra mîinilor colorînd unghiile cu un lac de un roşu prea strident;

— să aplicaţi după fiecare spălat o cremă de mîini sau o soluţie de glicerină.

— să folosiţi la spălat sodă sau detergenţi fără să aplicaţi imediat o cremă.

casa noastră

Noile blocuri de locuințe ce se înalță ca florile în toate orașele patriei noastre, au apartamente care asigură multe avantaje de confort, spațiu, lumină, căldură etc.

În aceste spații de locuit, putem folosi atît mobilierul modern, produs cu multă fantezie și gust de industria noastră, ușor accesibil dv. în magazinele „Căminul", „Mobila" unde se pot lua și garnituri complete în rate și piese detașate care completează în chip fericit un colț rămas gol într-o încăpere, precum și mobila ce ne-a rămas din străbuni: de stil, românească sau obișnuită.

Toate acestea, bine aranjate, vor da interiorului nostru acel „ceva" care-l face pe oricare dintre noi să se simtă acasă, în căminul său, mai bine ca oriunde. Pentru aceasta nu-i neapărat nevoie de multe camere sau de multe piese de mobilier. Desfășurarea tuturor activităților se poate asigura printr-o distribuire bine gîndită a mobilei în acest spațiu.

În vestibul e suficient acest panou (1) cu două rînduri de agățători pentru haine, un raft pentru pălării, serviete, bagaje, un jgheab pentru scurs umbrelele și șoșonii și bineînțeles oglinda bine luminată — cu un sertăraș pentru perie, pieptene, ziare etc. Nu strică și un taburet ușor de mînuit pentru degajarea spațiului în dreptul intrării. Acest element îl puteți găsi în mai multe culori și forme în comerțul de stat. La nevoie poate fi confecționat cu mijloace proprii. În cazul unei intrări mai bine dimensionate (2) veți putea aranja și o bancheță cu spațiu de depozitare dedesubt, iar sus un loc pentru bagaje și chiar lucruri sezoniere, măsuță cu telefon și un vas cu o floare care vă întîmpină la intrarea în casă.

Să intrăm acum în casa propriu-zisă, în camera de bază a oricărui apartament — camera de zi unde se desfășoară cele mai multe din activitățile unei

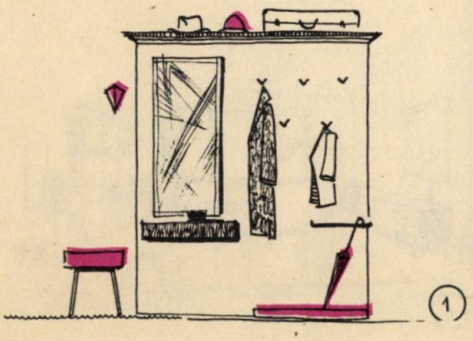

1

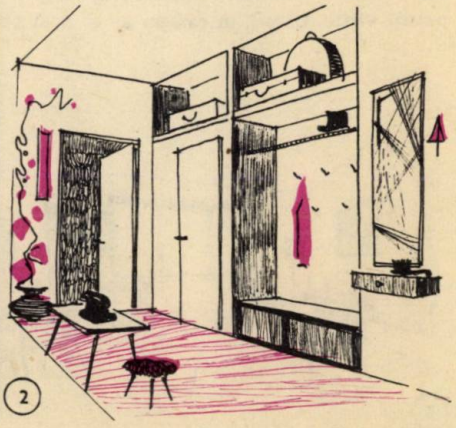

2

familii. Dar cum se vor putea aranja în acest spațiu toate aceste piese (3) și cum vom putea să ne creem aici un cadru cît mai plăcut? Iată cîteva din sugestiile noastre.

Printr-o judicioasă împărțire (4) aceste activități se pot desfășura nestingherit între aceiași patru pereți — datorită unei bune orientări în aranjarea pieselor de mobilier destinate fiecare unui anumit scop.

lega masa de bufetul cu veselă, tacîmuri, asigurînd în jurul ei locuri pentru toți ai casei și la nevoie chiar mai multe (7). Aici se îmbină plăcut locul pentru lucru, lectură, studii, cu sufrageria și colțul intim pentru vizite, discuții, odihnă. Iată-ne și „la gura sobei" (8) unde se pot desfășura toate activitățile membrilor familiei într-un cadru care reliefează elemente rustice românești: căminul, rafia, trestia, scaunele de pai, sfeșnicul de fier forjat și

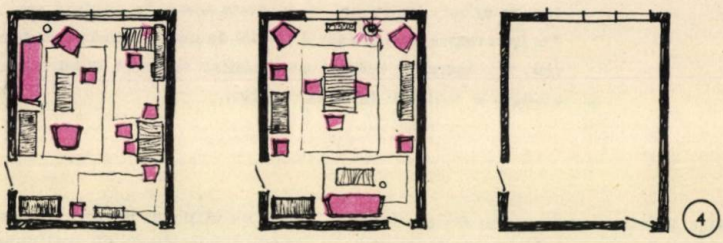

Astfel biblioteca (5) e bine să fie către ferestre pentru a putea folosi la scris planșeta rabatabilă și pentru a putea citi la lumină.

În cazul cînd vrem să fim mai mult în jurul mesei o putem așeza pe aceasta în mijlocul camerei (6) lăsînd către fereastră fotoliile pentru lectură, odihnă, lucru de mînă și spre fundul camerei un mic colț pentru vizite. Uneori, în camera de zi vom putea chiar un panou din lemn lucrat sau ceramică zmălțuită.

În cazul cînd aveți mai mult de lucru acasă, în camera de zi se poate amenaja acest birou (9) bine luminat, unde biblioteca este la îndemînă și unde în fața planșetei puteți primi prietenii într-o vizită plăcută.

Uneori, în bibliotecă se poate crea un loc pentru

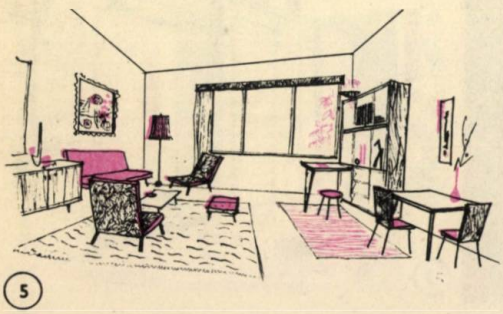

o canapea care poate servi la adăpostirea unui oaspete sau chiar a unui membru al familiei.

Iar acum dormitorul (11) unde pe lîngă patul bine încadrat de noptiere, veioze, puteți aranja și un colț intim către lumina ce străbate printre ramurile acestei plante decorative, ce înnobilează camera mai bine ca orice. Un lucru esențial... mai ales pentru femei... toaleta cu oglinda să fie bine luminată, natural și artificial, și să aibă un spațiu în dreptul ei care să permită o examinare detailată a ținutei, coafurii, siluetei... etc. Noul născut cum apare își va cere locul său (12) împreună cu coșulețul cît mai la aer și lumină; în apropiere să avem o măsuță cu cele strict necesare îngrijirii sale (lighean, fașe, biberon etc.)

În camera copiilor (13) este foarte bine să fie, din vreme prevăzut, locul pentru lecții bine luminat și alături de mica bibliotecă cu cărți, caiete, albume. În cazul unui preșcolar sau elev din clasa I, își găsește locul și o tablă miniaturală. Etajera să fie la îndemînă și cît mai plină.

Un student, un tînăr intelectual are nevoie de un mic colț propriu (14) unde după ore de muncă

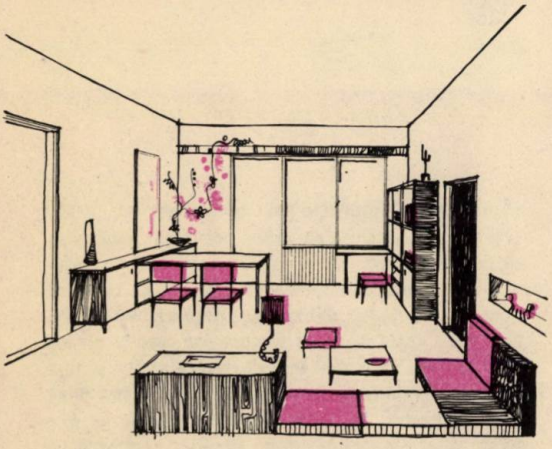

7

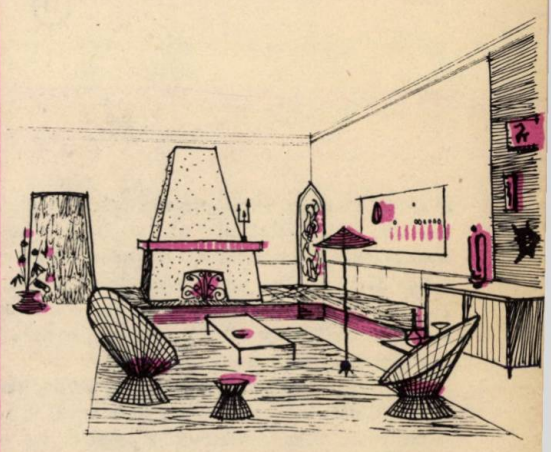

8

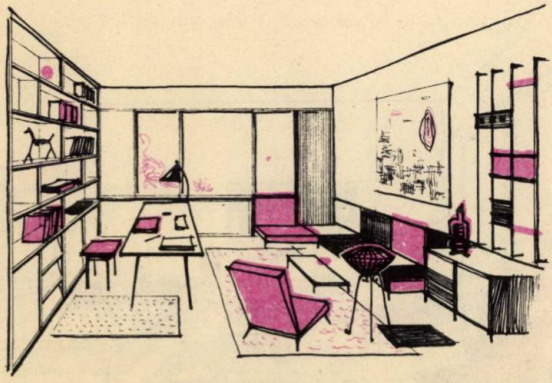

9

10

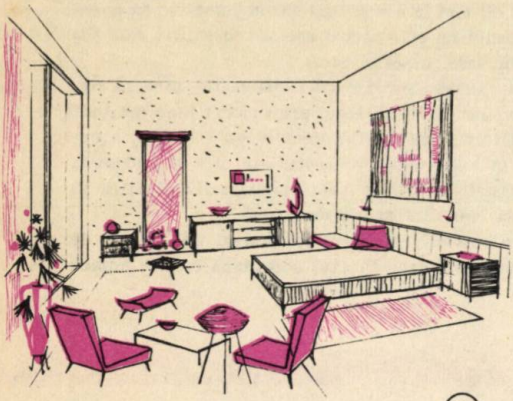

11

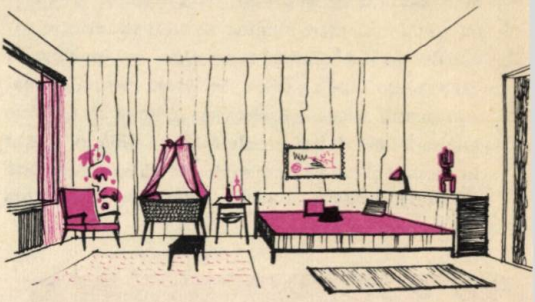

12

și studii va putea primi cîțiva colegi în jurul unui mic bar, a radio-ului, pick-upului, magnetofonului ce-și găsesc cu toate locul într-o bibliotecă modernă.

Iată și cum într-o încăpere pot locui perfect, folosind aceleași elemente, doi frați, sau două surori, avînd fiecare la dispoziție tot ceea ce îi trebuie fără a se deranja reciproc (15, 16, 17).

Dar unii mai au pe acasă și mobilă veche, uneori chiar de stil. Ce să facă cu ea? Să o ducă în pod? Nicidecum! Bine întreținută și ștearsă de praf printre toate profilele și reliefurile, ea poate fi perfect așezată chiar într-o locuință nouă fără arcade și coloane. Să nu aglomerați într-un interior mai mic o sumedenie de bibelouri, ceainice, sfeșnice, servante, taburete, tablouri, sculpturi, vase etc... toate de mare valoare dar care la un loc îngrămădite „nu te mai lasă să respiri" și devin obositoare, pierzîndu-și farmecul. Deci: una sau două piese frumoase „de stil" încadrate simplu de elemente neutre strict necesare (fotolii, o măsuță, o

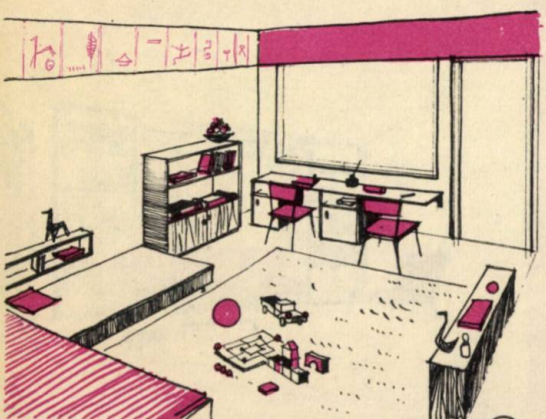

13

14

plantă) vor face plăcut interiorul nostru (18). Iată cum dintr-un element banal, simplu și fără expresie (19) puteți obține sau o etajeră pentru copii, sau un bufet, o bibliotecă: la nevoie fiecare element în parte poate fi folosit în diverse scopuri de depozitare prin baie, bucătărie, vestibul.

Se poate să locuiți și într-o casă veche cu scară interioară, bogat decorată. Atenție însă la colțul de jos al scării să nu se adune acolo diferite nimicuri. Mai bine o plantă decorativă care „îmbracă" frumos acest colț dificil (20).

Căutați să nu încărcați pereții, bufetele, bibliotecile, mesele, cu asemenea elemente (22 *a*). Unul-două bine aranjate sînt suficiente și mai arătoase (22 *b.c.*). La fel și covoarele: mai bine unul frumos decît șapte carpetele de toate culorile și stilurile. De asemenea, pereții colorați uni sau cu un motiv simplu decorativ sînt de preferat în locul celor colorați strident și bălțat.

Să trecem acum și prin „dependințe" în care la noile locuințe, echiparea este prevăzută prin proiectare cu elemente de mobilier produse în industria

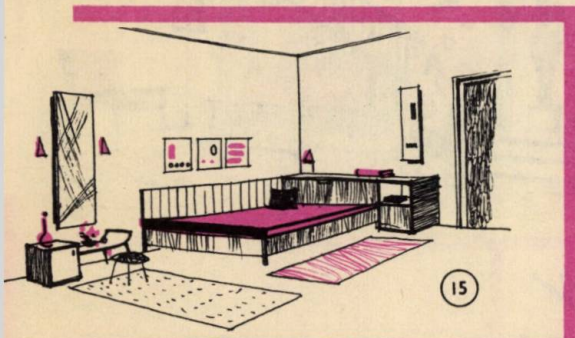
15

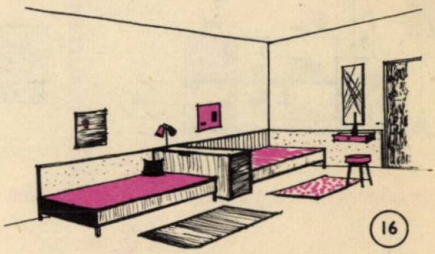
16

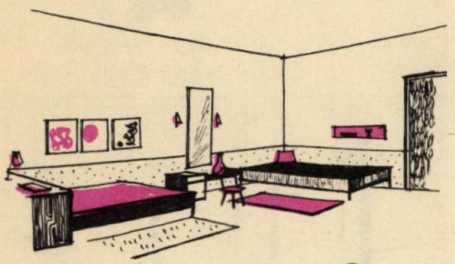
17

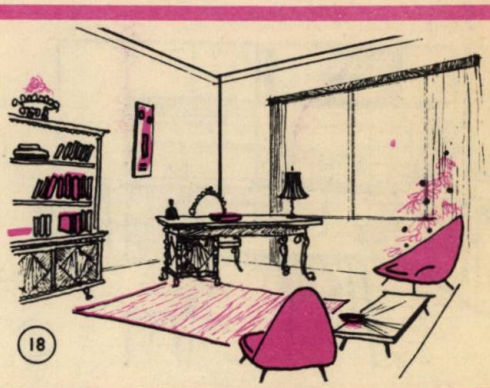
18

De asemenea, este bine de știut în momentul în care ne așezăm mobila prin casă cum să o orientăm în funcție de activitățile ce-i sînt destinate, față de sursele de lumină (ferestre, lămpi, prize, dinainte stabilite, asta ca să nu fiți nevoiți să apelați la electrician).

De exemplu, la scris, citit, lucru, ca și la plante sau elemente decorative cu relief este necesară lumina directă iar la tablouri, vase, bibelouri, colțul pentru vizite, pentru jocuri, odihnă ca și la masă, este suficientă și o lumină indirectă (21).

Accesoriile mobilierului (elemente decorative tablouri, vase, bibelouri) trebuie bine aranjate nu numai față de lumină ci și între ele ca forme, culoare, stil, pentru a le scoate cît mai bine în valoare.

noastră. Astfel, în bucătărie (23) pe lîngă aragaz și chiuvete cu spălător vom găsi o masă de preparat, un bufet mare pentru veselă, tacîmuri, cratițe, alimente — cu planșetă glisantă pentru călcat, preparat. Deasupra frigiderului din nișă putem fixa două-trei rafturi foarte utile. În măsura în care spațiul permite, așezarea mesei pentru familie în bucătărie este foarte practică.

În baie (24) este bine ca alături de lavabou să așezăm o planșetă acoperită cu material lavabil pe care ne putem întinde toate cele necesare toaletei. Lîngă baie, o nișă în faianță găzduiește săpunul, peria, buretele, iar bideul poate fi acoperit cu o măsuță care ne servește de minune cînd spălăm rufele pentru a le întinde sau cînd spălăm copilul pentru a-l șterge.

CASA NOASTRĂ

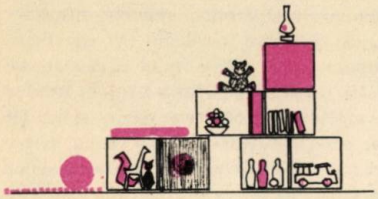

19

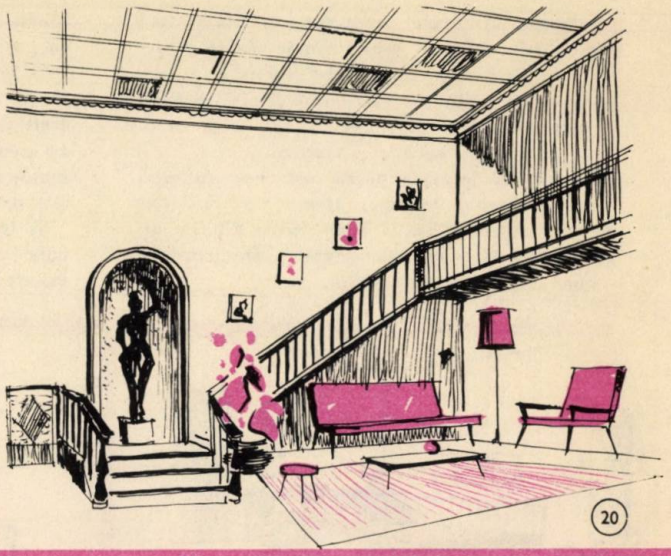

20

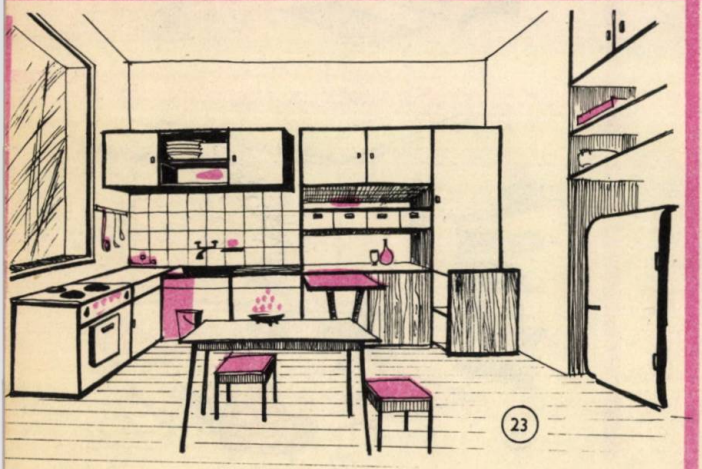

23

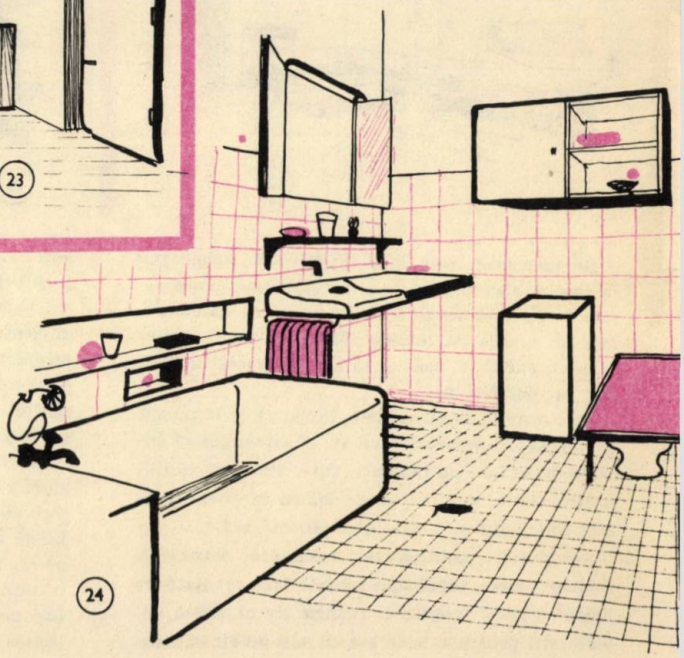

24

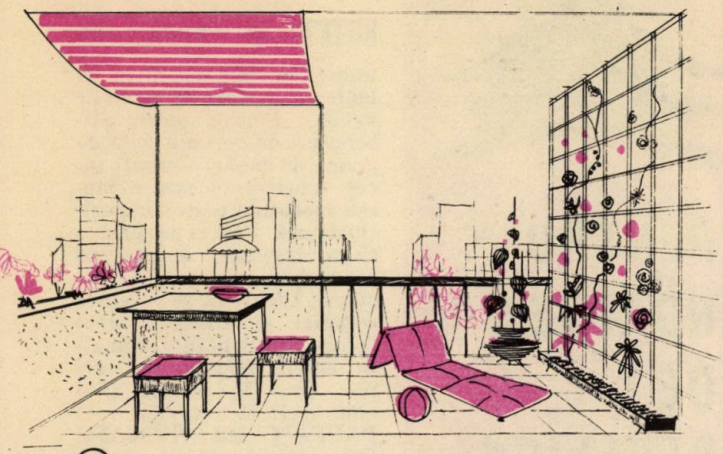

25

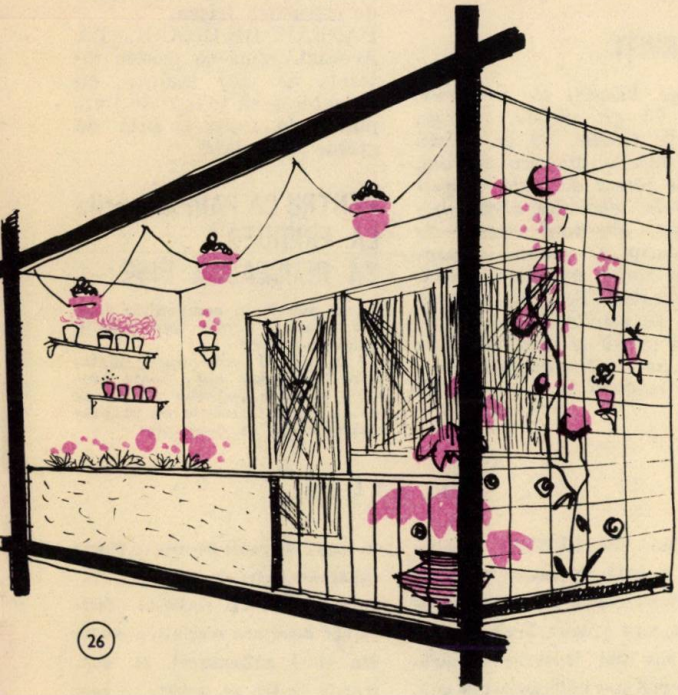

26

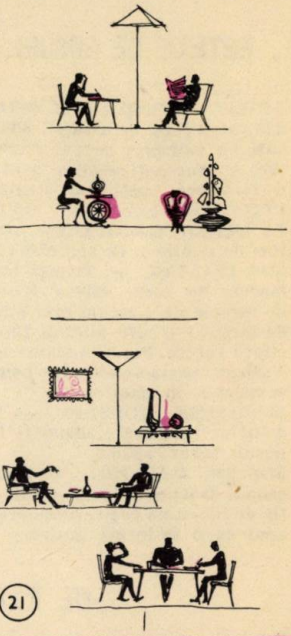

21

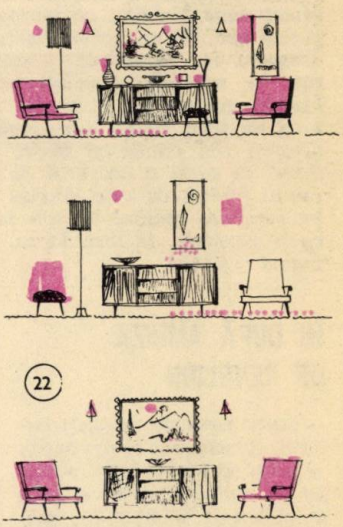

22

Iar acum, ieşind din casă pe balcon e bine să întîlnim natura cît mai aproape de noi, chiar în mici exemplare de plante şi flori ce aduc primăvara mai devreme la fereastra noastră. Balconul poate fi umbrit parţial cu această prelată din pînză impermeabilă lăsînd plantelor soarele atît de binefăcător (25). Într-o logie (26), plantele să vină cît mai spre lumină pe stelaje, etajere, console, vase agăţate, fire, cît mai multe şi colorate.

Arhitecţi:
ADRIANA GHINESCU
şi PAUL PFENNINGS

PENTRU NOAPTEA DE REVELION

REȚETE DE SOSURI

AIOLI. — Striviți într-un castronaș patru căței de usturoi, adăugați un gălbenuș de ou, puțină sare și procedați apoi ca pentru o maioneză, adăugînd treptat-treptat untdelemn. Cînd aioliul s-a îngroșat, turnați cîteva picături de lămîie și de apă călduță.

SOS ITALIAN. — Treceți prin mașina de carne cîteva fileuri de sardele de Lisa (și mai bine, de anchois), o cutie mică de thon, cîteva capere. Faceți o maioneză. Adăugați pasta de sardele, thonul și caperele în acest sos.

MAIONEZA MUSELIN. — În sosul de maioneză, adăugați albușul bătut spumă.

SOS DE MĂSLINE. — Luați cîteva măsline negre, tocați-le fin de tot cu un cuțit. Amestecați apoi cu o smîntînă groasă.

DE REVELION SERVIȚI

TORTA DIPLOMAT. Cantități: 300 gr. biscuiți de șampanie, un borcănaș de marmeladă de caise, 75 gr. stafide, 100 gr. fructe zaharisite, 5 cl. rom, o cremă de vanilie, 30 gr. zahăr. Muiați ușor biscuiții, pe partea netedă, într-un amestec de rom, puțină apă, 30 gr. zahăr. Așezați-i într-o formă de tortă. Ungeți deasupra cu marmeladă presărați fructele zaharisite tăiate mărunt și stafidele. Umpleți astfel forma, alternînd stratul de biscuiți, marmeladă și fructe. Puneți pentru 30 minute în cuptorul nu prea încins, într-o oală în care fierbe apă (bain-maric). Scoateți din cuptor și lăsați să se răcească. Răsturnați într-o formă de tortă și acoperiți cu o cremă de vanilie. (Cinci gălbenușuri frecate cu cinci linguri de zahăr pudră și apoi îngroșate pe marginea mașinei — sau pe o sită, pe flacăra aragazului — cu o jumătate de litru lapte, fiert în prealabil și parfumat cu puțină vanilie),

REȚETĂ DE PARFAIT-URI

Puneți la fiert 1/4 litru de lapte cu un sfert de baton de vanilie. Frecați patru gălbenușuri de ou cu o sută de grame de zahăr. Turnați încet, amestecînd mereu laptele clocotind peste compoziția de ouă. Puneți pe mașină să se îngroașe, amestecînd tot timpul ca să nu facă cocoloși. Lăsați să se răcească complet și adăugați apoi 300 gr. frișcă bătută. Puneți în caseta frigiderului, cel mai bine în ajunul zilei cînd vreți să-l serviți.

PARFAIT DE NESCAFE Preparați crema ca pentru parfait-ul de vanilie, dar, în lapte puneți două linguriță pline de nescafe. Adăugați, de asemenea frișca.

PARFAIT DE CIOCOLATĂ Aceeași cremă ca pentru rețetele de mai înainte, cu deosebirea că în laptele fiert puneți la topit o sută de grame ciocolată.

PENTRU CA PARFAIT-urile LA FRIGIDER SĂ REUȘEASCĂ BINE:

— nu puneți în compoziție prea mult zahăr: acesta împiedică o bună congelare
— nu puneți prea mult lapte, care, conținînd apă, poate produce apariția așchiilor de gheață
— un parfait trebuie să se coaguleze timp de 6—8 ore.

ÎN DUPĂ AMIAZA DE REVELION

— puneți masa sau aranjați farfuriile și tacîmurile pentru bufet;
— goliți port-mantourile, puneți cît mai multe scrumiere și cutii de chibrituri la îndemînă; pregătiți hainele soțului, ale copiilor, ale d-voastră;
— dacă serviți coctailuri, preparați-le din vreme;
— căutați să aveți la îndemînă vasele de schimb, ceștile de cafea neagră, farfuriile pentru tort;
— rezervați-vă o jumătate de oră înaintea sosirii oaspeților pentru odihnă.

DULCIURI

SPUMĂ DE LĂMÎIE: Amestecați o sută de grame de zahăr pudră cu zeama a patru lămîi și coaja rasă a două lămîi în care ați pus trei linguriță de apă. Adăugați șase gălbenușuri de ouă. Îngroșați această cremă, amestecînd mereu într-un castron pus deasupra unei cratițe cu apă clocotită (bain marie). La urmă, bateți albușurile spumă și incorporați-le amestecului răcit. Puneți compoziția la frigider cîteva ore, în cupe. Se poate garnisi cu fructe zaharisite și frișcă.

BAVAROISE CU CAFEA: Fierbeți pe marginea mașinii, o cremă din cinci gălbenușuri de ouă, frecate cu 125 gr. zahăr, în care ați turnat jumătate litru de lapte. Amestecați compoziția pînă se îngroașă. Cînd e gata, adăugați un pahar de lichior cu extract de cafea (sau nescafé), lăsați să se răcească. La urmă încorporați 25 gr. foi de gelatină și 250 gr. frișcă.

CÎND ARE MUSAFIRI, O BUNĂ GOSPODINĂ ŞTIE CĂ:

— O măsuţă rulantă este aproape indispensabilă;
— trebuie să evite propria ei agitaţie, comunicînd-o musafirilor;
— întreaga masă trebuie să fie pregătită din vreme (formula cea mai bună este un fel de mîncare rece, unul cald şi desertul);
— pentru a evita servitul fiecărui musafir în parte, un sistem care dă bune rezultate este să se pună platoul cu mîncare în mijlocul mesei, pentru ca fiecare să se servească singur;
— o altă soluţie pentru servit este ca gospodina să întindă platoul soţului ei, care îl va trece vecinei sale din dreapta, apoi celeia din stînga. Bineînţeles, femeile se servesc înaintea bărbaţilor, în măsura în care aceasta este posibil. O bună soluţie este ca fiecare mesean să-şi treacă platoul unul altuia, de jur împrejurul mesei. (De notat că în magazinele noastre cu obiecte de uz casnic se găsesc nişte suporturi extensibile pentru castroane sau platouri, ceea ce uşurează mult servitul);
— pentru a schimba farfuriile, gospodina, fără să se scoale de pe locul ei, întinde cu o mînă farfuria curată şi o primeşte pe cea întrebuinţată de la musafir. Va pune apoi farfuriile întrebuinţate pe măsuţa rulantă, de preferinţă pe stînghia de dedesubt. Pe urmă scoate solniţa, piinea şi, cu un şervet curat, strînge într-o farfurie firimiturile rămase ;
— vinul se prezintă în sticla lui originală, pe un suport. În genere, soţul se ocupă cu servitul băuturilor.

SFATURI PRACTICE

— Dacă albuşurile nu se bat bine, înseamnă sau că nu sînt destul de proaspete, sau că, scoase din frigider, sînt prea reci. Un vîrf de cuţit de zahăr pudră şi cîteva picături de lămîie uşurează bătutul albuşurilor;
— Mirosul neplăcut de varză pusă la fiert se neutralizează punînd pe capacul cratiţei o cîrpă muiată în oţet;
— Mirosul neplăcut de conopidă dispare dacă punem în apa în care fierbe o punguliţă de pînză în care am firimiţat puţină pîine;
— Pentru ca smîntîna pe care o adăugaţi în mîncăruri să nu se taie, încălziţi-o în prealabil la „bain-marie" şi numai apoi puneţi-o în mîncare, treptat-treptat;
— Pentru ca laptele să nu se prindă la fiert, puneţi pe fundul cratiţei o farfurie răsturnată;
— Cînd aveţi de preparat o maioneză, puneţi castronul în care o frecaţi pe un şervet îndoit în patru: castronul nu se va mai mişca din loc. Înainte de a începe să frecaţi, puneţi o linguriţă de apă în gălbenuş, muştar, sare, piper. Dacă maioneza se taie, adăugaţi puţin muştar;
— Dacă puneţi la fiert un ou crăpat, frecaţi crăpătura cu puţină lămîie: albuşul se coagulează în cochilia lui;
— Cartofii pe care vrem să-i mîncăm copţi la cuptor, se ung în prealabil cu puţin untdelemn: coaja lor rămîne netedă

CÎTEVA BĂUTURI RĂCORITOARE

PUNCI MARTINICHEZ: doi litri de vin alb — 1/3 litru rom — 3/4 litru sirop de fructe — coaja şi zeama de la o lămîie — un vîrf de cuţit de scorţişoară.

GINFIZ: zece lămîi stoarse — 1/2 litru de gin — 3/4 litru apă — zece linguri de zahăr şi multe cuburi de gheaţă.

PUNCI CREOL: Radeţi coaja de la două lămîi într-un pahar cu vişinată. A doua zi treceţi printr-o sită, turnaţi deasupra doi litri de vin alb şi adăugaţi 400 gr. zahăr pudră. Serviţi foarte rece, adăugînd şi puţin sifon.

CÎTEVA „TRUCURI" PENTRU FRUMUSEŢEA DV.

— Ca să aveţi sprîncene lucioase, periaţi-le cu o perie de dinţi (pe care nu o mai folosiţi) în sensul invers firului de păr. Aplicaţi apoi puţină cremă incoloră sau briantină.

— Pentru ca rujul de buze să ţină bine, înainte de a-l aplica, pudraţi buzele.

— dacă aveţi faţa obosită, după ce aţi aplicat pudra dv. obişnuită, în dreptul pometilor puneţi un strat de pudră de culoare mai închisă.

— rujurile de culoare mai închisă fac să pară dinţii mai albi. Nu uitaţi acest lucru cînd sînteţi tentate să alegeţi un ruj portocaliu sau beige!

FRUMUSEŢEA ŞI IGIENA ÎN VACANŢĂ

— Ca să vă feriţi de efectul arşiţei, intraţi de mai multe ori pe zi în apă;

— ca să evitaţi insolaţia, expuneţi-vă la soare progresiv: zece minute în prima zi, cincisprezece în a doua, douăzeci în a treia zi, totdeauna cu trupul umed şi cu faţa unsă cu un corp gras protector;

— după baia de mare şi de soare, faceţi întotdeauna un duş cu apă dulce. Nu uitaţi să vă clătiţi şi părul sub duş.

AȚI INTRAT ÎN CASA NOUĂ

— și munca de instalare, de întreținere, este destul de anevoioasă dacă nu e făcută cu pricepere. Cîteva reguli pentru curățenia casei:

— *dacă aveți un aspirator de praf*, mînuiți-l încet, nu trageți ștecherul de fir, goliți rezervorul cît mai des, verificați dacă nu sînt pe podea ace (căci ar găuri rezervorul de praf).

— *pe covoare*, aspiratorul se mînuiește numai în sensul firului de lînă.

— *măturile* trebuie atîrnate pe o etajeră, în balcon, cu părul în jos. În cazul că nu aveți loc în balcon, atunci puneți-le cu părul în sus, într-o cutie înaltă, dar în așa fel încît să le aveți totdeauna la îndemînă. Și măturile trebuie spălate cît mai des.

— *lemnul alb* se curăță cu glaspapier fin; o perie, o cîrpă și apă cu clăbuc de săpun.

— *parchetul bătuit* se întreține mai multă vreme curat, totuși pe el urmele pantofilor cu microporos sau murdari sînt mai vizibile.

— *Lemnul lustruit* se curăță bine cu un amestec de: un sfert de litru ulei de in, un sfert de litru alcool sanitar, o lingură de esență de terebentină (departe de foc).

— *marmura*: dacă e de culoare deschisă, ștergeți-o cu apă oxigenată în care ați dizolvat o lingură plină de sare fină. Dacă e de culoare închisă, cu un săpun detergent. Pentru a o face să lucească, frecați-o cu o cîrpă îmbibată în ulei de in.

— *pereții* se curăță de praf cu aspiratorul, apoi se șterg cu o cîrpă uscată curată.

— *caloriferele* supraîncălzite nu vor vicia aerul dacă fixați de elementii de radiator, pe un lanț prins cu un cîrlig, o cutie dreptunghiulară de tablă, în care puneți apă.

MAȘINA DE CUSUT

gospodărească trebuie ținută la loc uscat. Curățați-o și ungeți-o cît mai des, cel puțin o dată pe lună și chiar mai mult dacă o utilizați zilnic. Mînuiți-o ușor și... n-o împrumutați. Dacă vreți să-i faceți prietenei d-voastră un serviciu, trageți-i la mașină rochia sau șorțul, dar nu înstrăinați acest ustensil atît de prețios.

Cîteva sfaturi cînd trageți la mașină: Potriviți bine tighelul după grosimea ței și calitatea țesăturii. Pentru lingerie, tighelul trebuie să fie foarte fin, mai gros pentru țesăturile de lînă.

— Dacă vreți să tigheliți un material foarte moale: voal, jerse, tulle sau tricotaje de mînă, batirisiți-l pe hîrtie înainte de a-i tigheli. Hîrtia împiedică materialul să se încrețească. O dată tighelul tras, scoateți batirul și smulgeți hîrtia

— Alegeți o ață corespunzătoare grosimii materialului; o ață prea subțire va sparge acul sau va încreți un material gros de lînă.

DACĂ SÎNTEȚI ÎNCĂ NOVICE în ale croitoriei, cumpărați un tipar de hîrtie și, în nici un caz nu vă lansați la modele prea complicate.

METRAJUL de care aveți nevoie se va calcula după talia d-voastră, după lărgimea materialului, după modelul ales.

PENTRU UN COMBINEZON aveți nevoie de 2 m. de 0,80 cm. lățime ;

PENTRU O BLUZĂ CU MÎNECI SCURTE : 1,50 m. de 0,80 lățime

PENTRU O CĂMAȘE DE NOAPTE cu mîneci două lungimi (calculate după înălțimea d-voastră) plus lungimea mînecilor (0.60 cm.)

O ROCHIE DREAPTĂ necesită numai o lungime, plus lungimea mînecilor (cînd materialul e de 1,40 lat)

O FUSTĂ DREAPTĂ: o lungime (de 1, 40 cm)

E BINE DE ȘTIUT

COVOARELE periate cu sare își recapătă culoarea

VASELE DE CRISTAL se curăță cu un cartof crud, ras

CHEILE ruginite se lasă timp de 24 de ore în untdelemn. Apoi se șterg și se lustruiesc.

PĂLĂRIILE DE FETRU se calcă pe dos, cu ajutorul unei cîrpe umede, umplînd calota cu un prosop, care servește drept formă suplă.

HAINELE LUSTRUITE se freacă cu o perie îmbibată în apă și amoniac (o lingură de supă la un pahar de apă). Se clătesc apoi periind cu apă curată. Se usucă la aer. Se calcă pe dos, peste o cîrpă umedă.

ÎNCALȚAMINTEA udă se freacă, după ce s-a uscat, cu puțină vaselină pură. Se șterge după cîteva ore și se unge cu cremă, ca de obicei.

ÎNGRIJIREA PLANTELOR DE CAMERĂ

— Nu le curățați, stropindu-le. Ștergeți însă destul de des praful de pe frunze. Plantele de apartament se tem de curenții de aer.

— Aerul și lumina sînt absolut necesare plantelor de cameră, evitați însă să le expuneți la un soare prea puternic sau la curent.

Lumina de la fereastră le este suficientă. Temperatura ideală: minimum 12 grade — maximum 22 grade. Evitați modificările bruște de temperatură, vecinătatea caloriferului, sobei.

— Plantele de cameră se stropesc cu apă la temperatura odăii. În genere, trei-patru stropituri pe săptămînă sînt suficiente.

— Nu le mutați niciodată de la locul lor obișnuit.

— La doi ani, plantele trebuie schimbate în alte ghivece.

— Nu uitați să astupați orificiul ghiveciului cu o pietricică sau cu o ciobitură de ceramică.

CUM FACEM VALIZELE

— Valiza unui bărbat *trebuie făcută astfel: pe fund, bine întinși, pantalonii, apoi: pantofii, lenjeria, egalizați locurile rămase goale cu obiecte mai mici; ciorapi, jachete de lînă, astfel încît să obțineți o suprafață netedă, pe care veți orîndui hainele întoarse pe dos — cu umerii bine scoși în afară — apoi împăturite în două. Urmează cravatele, bine întinse. Pe deasupra, impermeabilul, pijamalele, halatul. Pe laturi, punga cu obiecte de toaletă și punga cu papucii.*

— Valiza unei femei: *începeți cu lenjeria, încălțămintea, punga cu ciorapi, puloverele, una-două fuste de stofă, jacheta cu umerii umpluți cu hîrtie de mătase. Deasupra, rochiile ușoare, apoi bluzele, pe care le așezați pe o foiță de hîrtie de mătase. Înainte de a închide valiza, acoperiți totul cu un prosop curat.*

ASTĂZI, INVITAȚII NOȘTRI SÎNT COPII

CE LE SERVIM ?

Cozonac sau plăcintă cu mere un cake de cacao sau un cake alb, cu stafide. Ca băuturi: cacao iarna, sucuri sau limonade vara. Și, bine înțeles, cîteva sandviciuri și prăjiturele uscate.

CUM ÎI DISTRĂM?

Gazda — presupunînd că este mama copilului — va supraveghea nu numai gustarea copiilor, dar și felul cum se distrează, propunîndu-le tot felul de jocuri.

CÎND AVEȚI MUSAFIRI COPII,

să nu credeți că e de bun gust să dispăreți de acasă. O mamă rămîne acasă, dă bună ziua invitaților copiilor ei. Apoi, din cînd în cînd, supraveghează bufetul, pentru a vedea dacă nu lipsește ceva, conduce jocurile, ajută copiilor la îmbrăcat, la plecare, discută cu fiecare din ei și nu uită să trimită... salutări părinților celorlalți.

COPIII TREBUIE ÎNVĂȚAȚI SĂ FIE PUNCTUALI

Încă de la vîrsta școlarității copilul trebuie învățat să se trezească singur dimineața și să se organizeze în așa fel încît să aibă timp pentru micul-dejun, pentru toaletă, îmbrăcat și pentru drumul pînă la școală.

ÎNVĂȚAȚI-I SĂ SE POARTE ÎN SOCIETATE

— Învățați-i să dea bună ziua; să nu întindă niciodată, primii, mîna; cînd li se întinde mîna, s-o dea pe cea dreaptă; să nu se așeze într-un fotoliu; să nu întrerupă pe nimeni cînd vorbește nici să desmintă afirmațiile persoanelor mai în vîrstă; să nu arate obiectele cu degetul; să nu-și aleagă singuri din platoul pus în mijlocul mesei; să nu atingă fiecare bucată de pîine din coș înainte de a se servi; să nu vorbească neîntrebați. În afară de aceasta: să-și spele mîinile înainte de a se așeza la masă; să nu lase nimic în farfurie; să-și șteargă gura înainte de a bea; să nu plece de la masă înaintea persoanelor mai în vîrstă; să spună „permiteți", „dați-mi voie", cînd trec prin fața cuiva sau să facă mai degrabă un ocol decît să deranjeze mereu aceeași persoană. Opriți-i să se cațere pe genunchii altor oaspeți, să le scotocească în buzunare sau în poșete. De asemenea: să nu se așeze înaintea persoanelor mai în vîrstă; cînd primesc, din partea gazdei, o farfurie cu prăjituri, să se scoale în picioare dacă șed.

CADOURILE

În linie generală, un cadou se alege în funcție de suma de care dispunem și de personalitatea destinatarului. Trebuie ținut seama de vîrsta lui, de gusturi, de dorințe (dacă e posibil, ne informăm în prealabil). În cazul cadourilor de nuntă — dacă sînteți un prieten al bărbatului, îi trimiteți lui; dacă sînteți o prietenă a femeii, îi trimiteți fie un obiect personal, fie unul destinat gospodăriei sale viitoare.

Iată cîteva idei:

— pentru bărbați: articole pentru fumători, un serviciu de birou, o valiză, un ceas deșteptător, o lampă de birou, un coș de hîrtie frumos decorat, o etajeră pentru discuri;

— pentru femei: o garnitură de toaletă, flacon, oglindă, o cutie pentru bijuterii, un fier electric de volaj, o valiză mică pentru excursii.

— pentru tînăra pereche: serviciu de masă, tacîmuri, serviciu de pahare sau de cafea neagră, platouri pentru tortă, șeșnice, măsuță de servit pe rotițe, ustensile de bucătărie din material inoxidabil.

Dacă vreți să faceți un cadou important, e de preferat să-l anunțați dinainte tinerei perechi, pentru a nu risca să fie trimis și de altcineva.

Pentru prieteni mai puțin intimi, cadoul e de o mai mică valoare și nu va avea un caracter prea personal: vas de flori, scrumieră, o lampă de masă cu abajour pictat.

Nu așteptați ultimul moment pentru a trimite darul. Primele daruri sînt și cele care fac cea mai mare plăcere; ultimele, riscă să treacă neobservate, în febra pregătirilor de nuntă.

O GAZDĂ CARE PRIMEȘTE FRUMOS

respectă următoarele reguli: — se ridică totdeauna de pe scaun, chiar cînd primește un bărbat tînăr; — iese în întîmpinarea femeilor sau a cuplurilor; se duce să primească chiar la ușă persoanele mai în vîrstă; — rezervă fotoliile persoanelor în etate, ea fiind aceea care desemnează fiecărui oaspete scaunul pe care va ședea; prezintă pe bărbați, femeilor, cu excepția, bineînțeles, a bărbaților mai vîrstnici, cărora li se vor prezenta femeile tinere și, în deosebi, fetele tinere. Are grija ca conversația să nu încezească; pune la îndemîna oaspeților scrumiere (pe care le va goli cînd se umplu); nu-și va abandona niciodată un invitat, lăsîndu-l singur; dacă e în imposibilitate de a face față tuturor obligațiilor sale, va face apel la o rudă sau la o prietenă; va îmbia oaspeții mai timizi să se servească, iar pe cei mai vîrstnici îi va servi ea.

Noul produs
PYGMALION

SĂPUN
DE CALITATE
SUPERIOARĂ,
DIN GRĂSIMI
NATURALE,
CREMĂ DE LANOLINĂ,
BINE PARFUMAT

AZUR
TIMISOARA

GUSPODINE

FOLOSIȚI

Trial la înmuiatul rufelor
FAR în masinile de spalat

produsele fabricii
AZUR
TIMISOARA

DE LA INIMA ATOMICA, LA BRAȚUL ARTIFICIAL

Nu este vorba — în cele ce urmează — despre crearea pe cale de laborator a unor organe sau țesuturi a căror existență este încă legată în mod exclusiv de acțiunea complexelor legi după care se călăuzește transmiterea pe cale ereditară a însușirilor corpului omenesc. Momentul în care știința va face posibil un astfel de act de „creație" este încă greu de prevăzut și, pînă atunci, cercetătorii se străduiesc cu succes să înlocuiască din punct de vedere funcțional anumite proprietăți de bază ale unor organe lezate în urma unor boli sau accidente.

La baza cercetărilor oamenilor de specialitate a stat în permanență studierea — sub aspect fiziologic — a felului în care funcționează diferitele organe, în condiții normale. Ei au studiat, astfel, nu numai aspectele mecanice sau chimice ale funcțiilor acestor organe ci și pe cele electronice, reușind să creeze anumite dispozitive care să facă posibilă exercitarea unor funcții — uneori vitale.

Să luăm, de pildă, inima — această „pompă" care aspiră și respinge sîngele, făcîndu-l să circule printr-un păienjeniș de vase al căror punct terminus îl constituie milioanele, zecile și sutele de milioane de minuscule capilare. Activitatea acestui organ vital este reglementată în mod normal prin intermediul unor impulsuri nervoase ale unor centri autonomi care se găsesc în însuși țesutul cardiac. Fiecare impuls provoacă o bătaie a inimii și succesiunea lor ritmică este indispensabilă îndeplinirii în condiții normale a funcțiilor complexe pe care le îndeplinește sîngele.

Există unele boli în care — din diferite motive — bătăile inimii devin neregulate sau, chiar, această pompă vitală riscă să se oprească complet. Aceste afecțiuni își au izvorul în faptul că centrii nervoși nu își mai îndeplinesc „obligațiile" de a elabora impulsuri care să provoace contracții ale mușchiului cardiac. Deci inima este sănătoasă în întregime, cu excepția centrilor ei autonomi de comandă sau formațiunilor nervoase de transmitere a comenzilor.

Specialiștii au constatat că, de fapt, asemenea impulsuri sînt de natură electronică. Concluzia i-a dus la ideea înlocuirii centrilor „defectați" printr-un stimulator electronic. Acesta nu este altceva decît un minuscul oscilator cu tranzistori.

Aparatul poate fi așezat la exteriorul corpului bolnavului avînd electrozii legați de acesta, sau implantat — prin intermediul unei intervenții chirurgicale lipsite de pericol—în corpul însuși, iar electrozii „implîntați" în inimă.

În acest fel, bolnavul poate trăi normal. La ora actuală, mii și mii de bolnavi din întreaga lume își datoresc viața acestui mic aparat electronic.

Metoda de stimulare descrisă mai oferă terapeuticii și alte posibilități spectaculare. Oamenii de știință au în vedere, de pildă, stimularea artificială a vezicii urinare — în cazul unor paralizii — pentru a se preîntîmpina infecțiile, ca și excitarea — pe aceeași cale electrică — a contracțiilor intestinale la operații recente.

De curînd, medicii speră să poată înlocui în totalitate inima și au imaginat, în acest scop, o mică pompă — avînd o forță și o capacitate comparabilă cu cea a inimii — implantată în cavitatea abdominală și racordată la marile vase existente aici, care să preia în totalitate funcțiile acestui organ. Această inimă artificială ar urma să fie „alimentată"

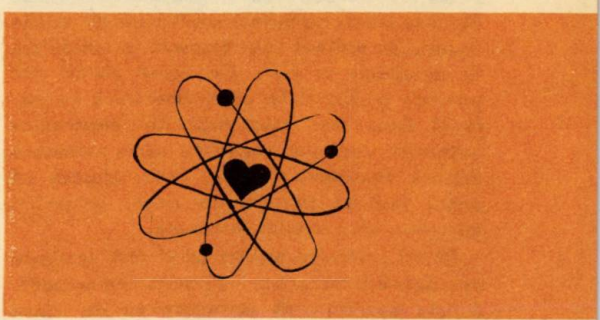

cu energie atomică și ar funcționa fără întrerupere cîțiva ani în șir. După care carburantul atomic fiind schimbat, inima ar funcționa mai departe.

Poate că nimic nu este mai semnificativ în ceea ce privește însemnătatea posibilității înlocuirii unui astfel de organ decît sublinierea faptului că, în zilele noastre, principala cauză a mortalității datorită bolilor este —în întrea-

ga lume — îmbolnăvirea aparatului cardiovascular.

Există însă şi alte numeroase boli sau accidente care se soldează cu infirmităţi permiţînd supravieţuirea pînă la adînci bătrîneţi, însă avînd serioase implicaţii individuale şi sociale. Este cazul invalizilor avînd un membru amputat, posibilităţi de muncă reduse şi, mai cu seamă, conştiinţa infirmităţii lor. Prin crearea unor membre artificiale „ascultînd" la comanda gîndirii, astfel de invalidităţi ar putea fi considerabil estompate.

Pe ce se bazează crearea unor astfel de „prototipuri" medicale?

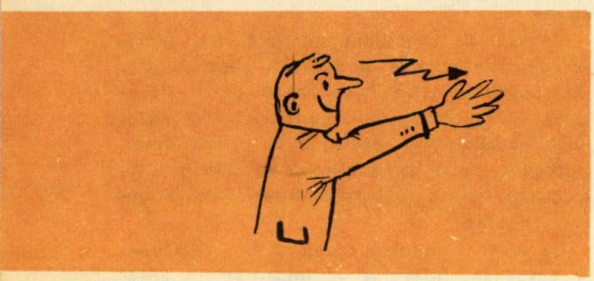

Este cunoscut faptul că, odată cu pierderea unui braţ, de pildă, centrii nervoşi superiori ai acestuia continuă să existe. În consecinţă, dacă ar exista posibilitatea ca semnalele emise de către aceştia să fie folosite în vederea mişcării unei proteze, atunci problema ar putea fi rezolvată. Însă undele electrice emise de către creier nu posedă decît o putere foarte redusă, de ordinul unui picowat (o milionime de milionime de wat). De aceea, ele nu pot provoca o activitate electromecanică la distanţă. Există însă astăzi dispozitive electronice puternice, care pot amplifica într-o asemenea măsură tensiunile infime, încît acestea să poată face să funcţioneze relee, asigurînd mişcarea unei maşini oarecare.

Pe un principiu analog au şi fost realizate aparate de protezare avînd însuşiri remarcabile. Aceste aparate sînt acţionate nu de către muşchii bontului de amputaţie, ci de curenţii biologici induşi în aceşti muşchi de către „ordinele" emise de creier.

Semnalele electromiografice au tensiuni de zece pînă la o mie de microvolţi şi durata lor este de 1—10 milisecunde. Greutatea constă — mai întîi — în a evita „bruiajul" produs de „paraziţii" exteriori, şi chiar de tensiunile provenind din alte ţesuturi şi, după aceea, în a le amplifica.

Pentru a preîntîmpina aceste greutăţi, specialiştii au pus la punct dispozitive ingenioase. Un captator culege curenţii bioelectrici în muşchi. Un echipament electronic asigură amplificarea tensiunilor electrice, astfel ca acestea să fie în stare să declanşeze comanda. Se obţine — în final — o tensiune ce acţionează, de pildă, asupra unui electromagnet, comandînd electrovalvele unui cilindru cu piston ce poate fi legat mecanic la un organ artificial cum ar fi proteza manuală. Printr-o deplasare a pistonului într un sens, ea se contractă. Prin revenire, ea se relaxează.

Această tehnică electromiografică este actualmente în plină dezvoltare şi pare susceptibilă de a fi aplicată în domenii foarte variate.

Pe principii electronice foarte asemănătoare se bazează şi funcţionarea unor plămîni artificiali. Principiul funcţionării plămînului de oţel — ce are sarcina de a asigura mişcările respiratorii la bolnavi ai căror muşchi respiratori sînt paralizaţi — este următorul: pacientul este aşezat, cu excepţia capului, într-un compartiment etanş, în interiorul căruia se stabileşte succesiv o suprapresiune şi o depresiune, ceea ce provoacă o expansiune a cutiei toracice, făcînd aerul să pătrundă în plămîni.

Alături de plămînii de oţel de volum mare, s-au creat modele mai simple. Principiului pneumatic descris i s-a substituit — în unele cazuri — cel electric. În acest caz, respiraţia este asigurată cu ajutorul impulsurilor electrice care înlocuiesc pe cele nervoase, deficitare. Două perechi de electrozi transmit aceste impulsuri — care au o frecvenţă de 50—250 Hz şi se pot reproduce cu viteza de 15 pînă la 40 de ori pe minut, asigurînd astfel ritmul respirator.

Alături de înlocuitoarele — totale sau parţiale — de organe descrise, ar mai putea figura multe altele, a căror funcţionare este însă de scurtă durată, cum ar fi instalaţiile cord-pulmon artificial sau rinichiul artificial, a căror creare a revoluţionat unele tehnici chirurgicale sau tratamente ale unor boli renale. Ca o trăsătură principală însă, acestea se caracterizează toate printr-o reluare parţială — şi uneori de scurtă durată — a funcţiilor organelor menite să le suplinească, printr-o construcţie extrem de simplificată în raport cu „originalele" lor. Aceasta este însă tendinţa actuală — ca şi cea din viitorul apropiat — a unor asemenea construcţii medico-inginereşti.

Dr. I. ADRIAN

CORNEL OMESCU

EVADARE DIN COTIDIAN

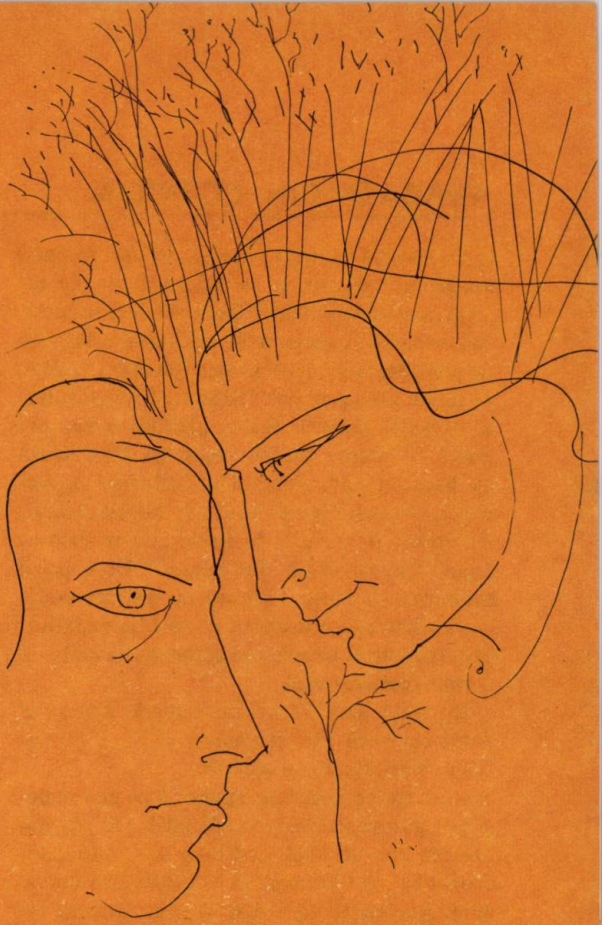

Desen de C. PILIUȚĂ

Luni dimineață, inginerul Adam Huță îi spuse soției sale: „Ești drăguță, darling — good bye!". Pe urmă zvîrli niște sandvișuri într-o pungă de plastic și plecă la șantier cu basca împinsă, ca niciodată, pe ceafă. Soția lui suspină, apoi spuse cu o sprînceană ridicată: „Costică! Ce faci, Costică?" Dar el era deja în ascensor.

Marți dimineață, inginerul Adam Huță îi spuse soției sale: „Cînd mă uit la tine, daragaia maia jena, îmi bate inima". Femeia înălță din umeri și-i răspunse ironică: „Costică! Ce faci, Costică?" El îi sărută mîna cu un gest aferat și mîrîi un „zdrastvuite!" Pe urmă zvîrli niște sandvișuri într-o pungă de plastic și plecă la șantier cu basca, pentru prima dată în viața lui, mototolită în buzunar. Elisabeta Huță zăbovi în bucătărie și, deodată, fugi la geam, îl deschise și strigă: „Adamee! Plouă!" Dar el era deja pe scara tramvaiului.

Miercuri dimineață, inginerul Adam Huță îi spuse soției sale: „Mam'zelle, je t'aime!". Ea îl privi surîzînd și-i răspunse în șoaptă: „Costică, dragul meu, azi e abia miercuri!". El o cuprinse de umeri, vru s-o sărute, dar ea îi vîrî în gură o îmbucătură de cașcaval. „Dragul meu, e ora șase, trebuie să pleci la șantier. Fii și tu cuminte pînă sîmbătă". El zvîrli niște sandvișuri într-o pungă de plastic apoi trînti basca lîngă ibricul de cafea. Elisabeta Huță luă basca, fugi după el și-l prinse de haină chiar în ușa ascensorului. „A plouat, Adame. La șantier te trage curentul". El vîrî basca în servietă, cu un gest furios. Femeia se încruntă cu o autoritate maternă. Văzîndu-i căutătura, Adam Huță o sărută pe obraz cu buzele țuguiate copilărește, mormăind ca un urs alintat: „Zău dacă nu-mi vine să rămîn acasă cu tine, chiar dacă-i abia miercuri!" Ea îl pălmui ușurel, în joacă. El intră în ascensor cu o mutră șireată de copil pornit pe o ghidușie, închise ușa și apăsă butonul de pornire.

Dar joi dimineață, după ce își bău ceaiul în tăcere, inginerul Adam Huță zvîrli niște sandvișuri într-o pungă de plastic și, cu un gest ceremonios, își puse corect basca. Soția îl privi nesigură, întrebîndu-se dacă basca și-a reluat în adevăr circuitul normal sau astăzi se pregătește ceva. „Am plecat", spuse el foarte morocănos și foarte cotidian. Fe-

meia răsuflă ușurată, dar el, în ușă, se opri, scoase un șuierat și se întoarse din drum: „Azi nu plec la șantier". Puse servieta în cuier, luă o perie și scutură de pe bască niște fire de praf. Soția lui îl privi îngrijorată: „Adame, ai făcut vreo prostie?" El se tolăni în fotoliu, se descălță și spuse leneș: „Dă-mi te rog papucii de pîslă; astăzi vreau să stau acasă ca pensionarii". Femeia se întoarse cu papucii, îl privi cum face pe adormitul și, enervată, îl scutură de braț: „Ce prostie ai făcut? De ce te-au dat afară?" El o privi somnoros, aprinse o țigară cu gesturi tacticoase. Dar cum Elisabeta nu se lăsa păcălită, el suflă fumul în ochii ei și începu să cînte cu o voce mefistofelică .

De data asta își atinse scopul: femeia îl privi speriată rău și atunci el zîmbi liniștitor, bărbătește, superior.

— „Uite ce-i, suflete, spuse el pe un ton degajat, golănesc. Eu zic, măi fetițo, să plecăm diseară într-un week-end lung de o lună. Concediul tot nu l-am luat și aș putea să-l iau acum. Dar să știi că vreau să stau într-un repaus total, dar într-un repaus sută la sută, în care să evadăm din cotidian. Ia spune, bicicletele au cauciucuri?"

Elisabeta Huță, supărată, își potrivi o șuviță pe tîmplă cu un gest smucit.

— „Uite ce-i, suflete", îl maimuțări ea. Eu zic, măi băiețaș, s-o ștergem la serviciu. Tu ești inginer, te descurci cum știi, ca inginerii. Dar fabrica mea nu-i șantierul tău. Am ceas de marcaj și fișă de pontaj. E clar?" Și îl prinse de ureche și i-o scutură ușurel. „Haide, ursule, sus copăcel!"

El mormăi ceva și îi îndepărtă mîna. Elisabeta Huță zvîrli niște sandvișuri într-o pungă de plastic, își luă sacoșa și din hol strigă prin ușa deschisă:

— Costică! Tu ai astenie? Hai la treabă, leneșule!

Inginerul Adam Huță ascultă ușa și huruitul îndepărtat și adînc al ascensorului, se întinse comod în fotoliu și ațipi. La ora douăsprezece fix se trezi, privi în jur furios, căută punga cu sandvișuri în servietă și începu să le mestece măsurînd odaia în lung și-n lat. Cînd isprăvi de mîncat, se duse în camera mică, unde ținea biblioteca, planșeta de desen, magnetofonul și telefonul. Se opri în fața telefonului cu un fel de îndoială și apoi, cu un gest brusc, înhăță telefonul, formă un număr și ceru cabinetul directorului. Secretara îi răspunse speriată că directorul e într-o ședință dar, ca deobicei, îi dădu imediat legătura.

— Ce-i, Adame? îl întrebă directorul. Ați ieșit cu pierderi mari la inventar? N-ai oameni? Aveți reclamații la finisaj?

— Nu. Am o treabă cu tine. Personală. Urgentă.

— Bine, Adame. Vino la ora unu. Noroc.

Seara, cînd Elisabeta Huță se întoarse de la ședința de alegeri sindicale, în mijlocul odăii văzu două rucsacuri pline, doi saci de dormit și patru cauciucuri noi de bicicletă.

— Din banii de mașină? întrebă ea ocolind bicicleta rezemată de barul scund.

— De la reciproc, răspunse el, preocupat să îndese un termos în rucsac. Apoi își prinse ochelarii pe frunte și o privi întrebător. Ți-a spus maistrul tău să-ți faci cerere de concediu? I-am telefonat și a zis că ți-o aprobă dacă-i dau o jumătate de PAL, să vă facă nu știu ce boxă. Contabilul nostru i-a și făcut formele de transfer și a trimis un camion la voi la fabrică...

Noaptea, la ora zece, două biciclete rulau pe șosea cu farurile aprinse, departe de oraș, în plin cîmp. Bătea un vînt uscat și cald. Elisabeta Huță pedala cu plăcere în bocancii grei și moi. Vîntul îi flutura pe pulpe stofa aspră a pantalonilor de ski și ea se gîndea cu emoție și plăcere la mica lor aventură. Îi venea să rîdă, să cînte, și se gîndea că e splendid să poți face din cînd în cînd și ceva care să strice monotonia unei vieți normale. Lîngă ea, Adam Huță fluiera acorduri false din „Ach, du lieber Augustin, Augustin...".

La revărsatul zorilor intrară într-un sat pe Valea Mureșului, satul natal al inginerului Adam Huță. Coborîră de pe biciclete și bătură la o poartă. Le ieși în cale o femeie mărunțică și ei doi, cocoșați de povară, cu genunchii tremurînd de încordare și crăcănați de pedalat, se lăsară îmbrățișați de brațele subțiri ale bătrînei. Maria Huță îi

duse în casă, le dădu lapte de bivoliță și îi blestemă că sînt așa de bolînzi că n-au telegrafiat și n-au venit cu ghezășul. Pe urmă începu să le vorbească despre cei patru porci pe care-i creștea și despre cucuruz.

— Mamă, o întrerupse Adam Huță. Dumneata nu știi unde-i cortul acela vechi al nostru?

— În pod, Adame. L-am pus acolo bine că...

Dar Adam Huță nu o mai asculta: se lungise în pat lîngă soția lui și adormiseră amîndoi în lumina răsăritului. Bătrîna închise obloanele și ieși tiptil.

Spre seară, cînd soții se treziră, bătrîna le dădu un papricaș dintr-o găină care făcea ouăle prea mici, le dădu o cană de must acru și tulbure, apoi le turnă din vinul de anul trecut atîta, că oaspeții abia găsiră patul și îmbrăcară amîndoi același pantalon de pijama: el, cracul drept; ea cracul stîng — celălalt picior rămînînd bineînțeles, liber.

A doua zi dimineață, inginerul Adam Huță și soția lui, Elisabeta, luară cîteva dealuri în piept, urcîndu-le cu multă sîrguință. Ajunși la malul unui pîrîu, în lumina unui amiaz de octombrie neobișnuit de călduros, înălțară cortul, culeseră cîteva ciuperci obosite de soare și le fierseră într-un căzănel de aluminiu. Ciupercile, cînd să le mănînce, avură un gust amar și metalic. Le aruncară și mîncară o cutie de cremvurști, o cutie de conserve de porc și o cutie de compot din ananas. Pe urmă făcură o cafea la flacăra unei pastile de spirt, aprinseră un foc de tabără, dansară un cha-cha stîngaci în fața focului și se vîrîră în sacii de dormit cu tranzistorul între ei. Peste noapte se prăbuși cortul dar, cum nici un chefliu nu greși numărul de telefon, dormiră tun.

A treia zi, inginerul Adam Huță și soția lui Elisabeta, după ce mutară cortul și îl consolidară cu mai multă experiență, hotărîră să se ocupe cu pescuitul. Stătură pînă la amiază cu brațele întinse și schimbară momeala punînd în cîrlige tot ce le trecea prin minte: pîine, rîme, muște, slănină, boabe de struguri... Dar nu prinseră nimic. Spre amiază se simțiră deșelați de atîta pîndă. El mirosi apa, o gustă, făcu o mutră foarte scîrbită și declară că-și aduce aminte că anul trecut, din ordinul direcției generale, a întocmit niște forme de transfer pentru 13 colaci de sîrmă de 3 m/m pe care îi ceruse împrumut o făbricuță nouă de chimicale pe bază de lemn, care trebuie să fie amplasată undeva în amontele acestui pîrîu. Mirosind încă odată apa, el susținu că este viciată de reziduuri chimice. Zvîrliră cît colo undițele și, mahmuri, flămînzi, pregătiră o omletă mare din șapte ouă și patru cepe. Natural, încercînd să participe la „procesul de elaborare a hranei", el se fripse la degete și fu stropit pe cămașă de grăsimea încinsă în tigaie. Iritată, soția lui își compuse o mască pedantă și concentrată poftindu-l „afară din bucătărie". Consumară cu o poftă nebună mîncarea grea și făcură un gol serios în romul destinat ceaiului de dimineață. Din rația de rom pentru o lună de camping le mai rămase rom pentru două ceaiuri. Acest mic incident organizatoric nu-i făcu mai optimiști și nici mai pesimiști. Se întinseră oleacă la umbră și deschiseră radioul tocmai la sfîrșitul unui meci în care spicherul anunța: 0—3 pentru Știința Timișoara. De bucurie, inginerul Adam Huță uită că ouăle, ceapa și romul îi apasă ficatul și făcu trei tumbe pe pajiște urlînd: „Huo Știința, huo!" În felul acesta considera că și-a îndeplinit cu cinste îndatoririle fundamentale de bun patriot local și de bun suporter al echipei UTA. Totuși, se pare că această dovadă de abnegație și entuziasm era insuficientă: după o țigară Snagov fumată cu un aer pasional și interiorizat, Adam Huță își luă inima în dinți și declară pe un ton mai oficial decît cel folosit în ședințele de producție, că diseară va asculta buletinul sportiv și, dacă aude că UTA s-a lăsat bătută la Galați, se rade pe cap și merge la București să-l tragă la răspundere pe Pîrcălab pentru că și-a părăsit echipa care l-a crescut. Soția lui, amețită de rom și cuprinsă de un veritabil spirit de sportivitate (ea era timișoreancă) hotărî că toate contradicțiile neantagoniste dintre arădeni și timișoreni pot fi rezolvate printr-o partidă de cărți — drept pentru care îl provoacă la un șaizeci și șase. Jucară un „aus" pe care nu-l isprăviră deoarece nu reușiră să rezolve următorul diferen-

dum: cine a trișat? Se certară formal, de amorul artei și, fără să-l fi stabilit pe cel care a trișat la cărți, se sărutară decretînd pace eternă și coexistență pașnică între sexele opuse dar neantagoniste. Pe urmă își amintiră că astăzi este de fapt duminică, toată ziua, zi în care la Cofetăria Tineretului, se aduc prăjituri proaspete iar la grădina Mureșul nu se aduc decît Creme Diplomat, ca să-și facă unitatea planul valoric de încasări pe seama celor care vin să danseze și să bea bere indigenă. Apoi descoperiră că el n-a fost încă pe Corso în costumul de lînă englezească și nici ea în fusta aceea de tergal destul de scumpă (dar asta nu contează: „totul e că fusta are o nuanță mov unică în oraș"). Apoi se necăjiră că soții Borna (adică inginerul șef și nevasta) n-au astăzi parteneri pentru partida săptămînală de bridge și precis că se plictisesc fără soții Huță. El se plînse că-l doare ficatul, ea descoperi că are o carie nouă, care, precis, o va sîcîi îngrozitor. Se culcară devreme, ursuzi, cuprinși de melancolie. Descoperiră că n-au subiect de conversație, dar descoperirea nu-i ținu mult: ea începu o mică dizertație concentrată asupra tuturor cazurilor de căsătorie, concubinaj, divorț, adulter sau flirt din secție; el ținu o catilinară împotriva proiectanților care fac devize strîmte și proiecte idioate, sfîrșindu-și discursul cam tehnicist cu niște vaiete autocritice: se văita, în gura mare, că are cancer la ficat, „cancer dom'le!"

Ea îi dădu niște pastile pentru ficat, îi rezemă încetișor ceafa de coapse și îi spuse o poveste care începea cam așa: „Au fost odată, ca niciodată, un urs cărunt cu ochelari și o ursoaică proastă și sură. Și, într-o zi, ursul plictisit de miere și zmeură, îi spuse: hai să facem prostii și să prindem muște! Ursoaica, gata de ghidușii, mîrîi ceva a înțelegere, îi dete un ghiont cu lăbuța și spuse veselă: da-a, hai să zicem un... „cucuriguuu". Ursul rîse, gîdilat, și răspunse cîinește: ham-ham! Ursoaica, strîmbîndu-se de rîs, își țuguie buzele și făcu prelung: miauuu, miau! Bee-e-ee! hohoti ursul ei..." Dar cum Elisabeta Huță greșise pastilele, ajunsă la acest punct al basmului improvizat ad-hoc, descoperi că soțul ei, legănat de trei carbaxinuri, doarme tun.

A patra zi, îndîrjiți, hotărîră să se joace de-a pieile roșii. Se dezbrăcară pînă la brîu, ciopliră niște dulițe noduroase și goliră toată cerneala unui stilou ca să-și tatueze pieptul și fața. El își desenă pe piept un soare și două piramide; ea își desenă o semilună. Pe obraz își traseră raze, pe frunte niște zigzaguri. Iar pe fiecare braț scriseră „secolul vitezei". Abia isprăviră de încordat două arcuri cu care sperau să vîneze păsările, că se porni o ploaie deasă și lungă. Se spălară de cerneală sub acest duș natural și se ascunseră în cortul strîmt. Apoi, ascultînd țîrîitul monoton al ploii și muzica rece, metalică, dezacordată a tranzistorului, înce-